

CATALUNYA

REVISTA SETMANAL

Muntaner, núm. 22. ♦ Número solt, 25 cts; -1ª any 10 ptes.; trim. 3 ptes. - Estranger, 15 ptes. 1ª any.

Any VIII

Barcelona 24 Gener de 1914

Núm. 325

SUMARI

La teia ardent.

Adhesió filial, per JOSEP LLEONART.

La primera realització, per MANUEL REVERTÓS.

El nou centralisme, per LLUIS BERTRÁN I PIJOAN.

Significació de la Mancomunitat, per JOSEP MARTÍ SABAT.

Els delmes i primícies, per F. MASPONS I ANGLASELL.

La Mancomunitat i el Dret administratiu modern, per JOSEP M.ª GICH.

La generació dels nostres pares, per ESTANISLAU DURAN REYNALS.

Himne Nacional, per LL. B. i P.

Estatut de la Mancomunitat.

El meu cant, per J. M. LOPEZ PICÓ.

Alba de glòria, per CLAUDI OMAR I BARBERA.

De la premsa

Una conferència del senyor Bastardas sobre la Mancomunitat Catalana.

Interview amb el Sr. D. Manuel Bofarull sobre la Mancomunitat.

Informació

Associació Musical.

Acaba de sortir

AUQUES I VENTALLS

per JOSEP CARNER

Preu: 5 pessetes

Dipòsit: Lluís Gili, Claris, 82

La teia ardent

La ben ardèvola teia de la Mancomunitat, totjust encesa, il·lumina, anc que sia amb clarors desiguals, tots els àmbits de l'estat espanyol. Una gran ventatja de la nova fórmula proposada per Catalunya i finalment començada a incorporar a la realitat legal, és la seva extraordinària elasticitat, la seva possible infinita adaptació tant a estats incipients de personalitat com a veres concrecions nacionals que cerquin afanyoses un sòlid començ d'autoritzada expansió. Mai no hem d'oblidar que tot progrés el·laborat i complex que es volgués aportar a la vida política espanyola, sense cura de les seves diversitats, sense reconeixença de sos diferents graus de cultura col·lectiva, seria un nou fracàs. La fórmula de la Mancomunitat obre camí a les més modestes iniciatives, que sempre seràn, al menys, exercici més orgànic de la voluntat popular i entrenament per una vida més alta, per una més sagrada coherència; i, al mateix temps, com remarcava en Cambó, pot bastar a un llarg període de sobirana ordinació d'una terra tota vibrant d'idealismes i de fretures exquisides i imperioses.

Es en aquest moment solemne, en el qual mirem l'Espanya amb més amor que mai, en el qual creiem més que mai en les grans destinacions ibèriques, és en aquest moment—quan es necessita ésser libelista a sou d'un rotatiu madrileny per sostenir la vella farsa de creure en perills separatistes—que nosaltres, després de saludar la quasi oviradora unitat espanyola, tant de temps impedita per l'imbecil·litat uniformista, ens sentim gloriosos d'ésser catalans, d'ésser nació, de tenir un idioma propi on se plasma la nostra ànima particular i característica, del fet que la nostra personalitat sigui consubstancial a la nostra vida, de tenir un beire propi per omplir-

lo en la deu riquíssima de l'espontaneïtat humana, sense que 'ns calgui humiliar-nos a les promiscuitats de la gerra monòtona provinciana, on s'abeuren docilment les multituds conformades que cap ideal col·lectiu ha deixondit. I no perquè l'instrument donat als vivents i als que volen viure sigui el mateix s'ha de creure que ell comporti minvança de esperit.

La Mancomunitat catalana, que mai no realitzarà la plenitud del nostre ideal, perquè el nostre ideal va sempre endavant dels nostres saludables oportunitats i de l'obligada lentitud de les circumstancies; favorirà, noresmenys, aquest mateix ideal. Perquè el trànsit de la vida d'aspiració a la vida de realitat no minva l'ideal, sinó que'l referma; l'ideal no és nat per romandre vagarós en regions eteries; ni tampoc per lluitar dins una exigència material d'absolut que'l faci inatançable a l'èxit; l'ideal és nat per bategar, amb dificultat als inicis, dins els corrents divins de l'existència; és nat per encarnar-se, per tenir una creixença corporal, i si aquesta brega poc metafísica o poc envarada li desplaui, acaba per deformar-se, per enfol·lir-se, per divagar i disoldre's en el ridícol o en l'oblit.

Del ideal català som orgullosos, aquest ideal volem fer viure, i estem segurs que el nostre esforç per Catalunya enriqueirà molt més considerablement l'Espanya que no pas la suma de totes les mancomunitats de tímida escrupulositat administrativa. I ço que desitgem a aquestes mancomunitats és que, tot i començant per la realització dels bens parcials que cogiten, arribin, per la vàlua de llur esforç i bon desig, a transformar llur capacitat en la de bells organismes amb ideal, co-creadors d'una Espanya nova.

Adhesió filial

Aquests moments de la Mancomunitat segueixen sent per a mi una gran festa. Els que varen trobar la fórmula i han gastat de la propia vida per a fer pujar el projecte i s'han migrat esperant, sabent tot el significat i preveient els bens esdevenidors de la llei demanada, poden avui avalorar el que se'ns ha concedit amb el Reial Decret del 18 de Desembre. Per nosaltres, el chor de poble, el chor dels que tenim el presentiment més viu que'l coneixement, aquest pas de la Mancomunitat vé a ser una festa a la qual no sabríem sustreure'ns, que'ns encoratja i ens encén les coses al entorn d'un color primaveral. Més que la noble materia de la Mancomunitat en veiem potser la claror. Adins nostre, això sí, hi hà una fè pels que directament han treballat, pels que tenen el coneixement, i d'ella es deu mantenir la nostra alegria de festa, així com l'èxit dels entesos també es manté en certa manera del mannà del nostre refiat i joiós encantament que corre a posar-se'ls al volt.

Tot i poc entesos i ociosos davant de l'objecte de la nostra joia, la remor de la constancia laboriosa, la fè que no enganya, en la nostra carn, ens encomanen noresmenys inspiració per a raonar, anc que siga en mig del encantament, sobre aquesta hora assenyalada del llarg i constant renaixement nostre que un dia també em fou donat cantar.

A mi (potser si hagués presenciat alguna sessió del Congrés, o altre acte de vida semblant, hauria sigut abans) la visió de aquesta pujada vital que és la Mancomunitat va imposar-se al meu esperit la tarde de la festa de la Plaça de Sant Jaume que precedí la anada a Madrid dels prohoms. Més, jo crec que lo verament fort que'ns emociona o que surt de la nostra ànima per a emoció dels altres continua sent fecond adins nostre una vegada aparentment ha passat, que'l moment poderós que'ns ha fet seus viu més enllà del moment, que en això deu fundar-se el que'n diuen la eternitat del moment, i em va passar amb aquella visió de festa, que havent-m'hi entregat amb fè

sense demanar més raó que'l meu goig, ja passada la festa m'ha vingut al pensament que l'encís d'ella sortia de la avinença entre el que's demanava amb aquella manifestació i la manera de demanar-ho.

Hi ha partits, hi ha hores d'un partit que viuen del recort de la historia, però aquí l'istoria revivia en realitat segons els meus ulls veien la festa. La diada de la Cort general en temps de les Corts catalanes devia ser com lo d'ara. Barcelona tornava a ser una vila-cort.

La comunicació dels prohoms amb el poble era digna, ni el vulgar rebregament ni la adulació que ara són moda social. Les paraules dels prohoms que queien des de les balconades sobre la vall humana, el silenci i les aclamacions del poble, tant a punt, duien adins un pès d'or de virtuts de governar i d'atendre. Aquella senzillesa en llavis de reis, com si tota grandesa ens esdevingués familiar, aquella majestat en la paraula aixuta del camperol, més tant plena d'escoltar la veu del que calla, però guardant adins del seu silenci immòbil la paraula breu i poderosa del Creador, aqueixes virtuts que'm plau imaginar, i no sense algún fonament, com el sentit incontaminat de la nostra terra s'havien ara arreplegat en aquella vall humana i eren la seva expressió. Verament superàvem la mateixa realitat; semblava que tota lluita i mesquinesa i cosa impura haguessin quedat a fora, com si ja ço que justament és demanava fos assolit, i molt més, i que adins d'aquella plaça hi hagués la Catalunya ideal que hi reposava la nostra joia. Quína festa!

Des de un dia que a la Sèu de Toledo, pujant d'uns quartets soterranis on es guarda un tresor de robes litúrgiques vaig entrar a aquelles altres sales del temple, també amb arquimeses servadores de més tresor, i alçant els ulls veia al volt penjar dins de la llum balva els tapiços del temps dels Reis Catòlics sembrats de la inscripció del *Tanto Monta*, no m'havia tornat a sentir reviure talment en el món de la historia que té una semblança amb el delitós desmemoriament

que'ns vé dels pensaments del perdurable.

Però a la plaça de Sant Jaume no solament les coses eren una revivalla de la nostra gloria: els homes també, amb la part de gloria absoluta de més a més que hi posavem.

I ara que el Reial Decret del 18 de Desembre la ha rubricada la nostra festa i el govern vol ser-ne i gairebé tota la opinió de la vila-cort, la festa ha pujat a una llum més alta.

El fet és que som a un moment nou que demana un nou comportament. Si la solidaritat significava unitat per a demanar, el de ara significa preparació a governar i en això hi hà més responsabilitat que en demanar, i en viure belles institucions més que en recordar-les, i en la administració més responsabilitat que en la lluita.

Tantdebó que la festa puga perdurar amb la llum que la veiem ara i que els passos vinents de la nostra vida d'Espanya tinguin el seu color de pau i alegria!

Aquesta és la meva contribució filial al bell aplec de veus. El goig veritable és per als prohoms que concretaren en fórmula el desig, que's migraven i no descansaven esperant i que segueixen treballant per assolir més enllà, els que tenen el coneixement si nosaltres el sentiment joiós. Mes el nostre sentiment joiós no desmereixerà del seu serè coneixement. Esdevé en tot lo que és durable realitat que sobreix en goig espiritual. I així com dels camps que l'avi conreà el net, de més a més de venir-n'hi els fruits a taula, si s'escau en gaudeix d'una manera abstracta, fent-ne la essencia nodridora dels seus cants, o del seu art, el que siga, igual el nostre amor, que no per no haver posat els braços en el conreu de que ara fem festa en gaudim menys, perxò. D'aquest gaudiment en porto la meva contribució filial an el concert de veus que raonen la realitat plena d'ànima que és la Mancomunitat ja en camí de victoria i de govern.

JOSEP LLEONART

RON BACARDI

MOSAICS E F ESCOFET & C
 Paviments Unifas Barcelona Ronda Sant Pere 8

La primera realització

La significació de l'Estatut votat a l'Assemblea solemne del dia 9, i ratificat després per les Diputacions catalanes, no és, no pot ésser merament administrativa. En la via de les concessions hi hem entrat per l'equívoc i ignoscent portell de l'administració, però com la ciència avui, com l'història ahir i com la lírica i el folklore fa 30 anys, fins sense voler-ho, se tornaran a les nostres mans carreteres i hospitals, expedients i pressupostos, instruments de catalanisme. Medis per la restauració, per la desamortització del còs de Catalunya, del qual tantes parcelles, són encare soterrades devall el glaç d'una plena inconsciència, de un ignorar-se absolut. Del valor administratiu de la Mancomunitat, de les esperances que en aquest valor administratiu tenim tots posades, ja'n parlarem. Tots hi hem vist alguna cosa, i dels tècnics administratius i dels tècnics polítics i parlamentaris serà tasca apropiada la d'esbrinar què hi hà en els plans que en termes generals, i en el moment concret sigui realitzable.

Ço que té una importància i una significació especials és altre cosa: és, no el que podem fer a base de Delegacions, de serveis i de recursos, sinó el que hem fet; el que es fa realitat, amb la sanció de la llei. L'Estatut, representa la realització de la sentimentalitat de moltes generacions de catalans arribades a consciència d'aquella sentimentalitat els últims anys, i arribades al poder tot just cobrada aquella consciència.

Combatent l'Estatut, un dels representants del partit que per reflexiva volició, o per natural caiguda de les forces de la seva col·lectivitat, ha combatut fins al darrer moment a la Mancomunitat catalana, pronostigava son fracàs, perquè l'aprobació de l'Estatut es feia sense jubilació popular, ni entusiasmes sorollosos i llampants. A mí modestament, me fa l'efecte que la serena reflexió, la maduresa probada per aquest fet són garantia de fins a quin punt, la solidaritat corporal de Catalunya és arribada a la totalitat de les gents. Amb la llei de part nostra, la multitud sent perfectament que son contacte amb els dirigents no demana renovació, que l'empenta inicial, solament reafirmada el passat Novembre, és prou forta per a totes les realitzacions. Es un plet fallat, i una causa guanyada.

Un aspecte hi hà en l'afirmació legal de l'unipersonalitat de Catalunya, sobre el qual convé insistir. Va remarcar-lo En Prat de la Riba en son discurs de l'Assemblea. En l'ascensió dels nostres moments vers la realització, que és perfecció, hem passat una sèrie de moments — molt simptomàtica, molt significativa: — de nostre pensar judicant a l'Estat.

L'incapacitat que l'Estat havia palesat du-

rant anys i més anys, per realitzar fins les funcions primàries que l'ideologia liberal li deixava, i ensems la torpesa i multiplicitat d'esforços estèrils, per a complir-ne d'altres que l'atomisme i desorganització socials deixaven forçosament a son compte, el feren l'enemic de la nostra gent. Fermentà aleshores en la societat catalana, fins en els estats naturalment conservadors, una immo-ralíssima inhibició, una anarquia sorda, una inicial facilitat de protesta, rezel, i maleficències. El segon moment el dona el primer contacte amb el poder. Per a superar les oligarquies, — se digué — cal augmentar l'Estat; per a atendre a les socials exigències cal augmentar l'Estat; per a preparar solucions cal augmentar l'Estat. Potser sorprengui a algú que calgués augmentar l'Estat, que'ns manqués Estat, per triomfar d'oligarquies. El pensament d'En Maura en son projecte d'administració, era fonamentalment aquest: Fer tant forts els cacics que morissin de l'excès de llur poder, i l'eficàcia d'això, està probada arreu de la terra.

Aquest segon moment que és d'ahir produí el rezel, el divorci, manifestat alguna vegada en les urnes electorals entre els qui són al front de la batalla i els soldats de

fila. El R. D. de Mancomunitats, sancionant l'unitat espiritual de Catalunya, ens incorpora a l'Estat, ens guanya a tots per l'Estat; la fàcil protesta ja no pot temptar-nos, l'anarquia mansa, l'oposició de l'indiferència no podem ja fer-la, car a nosaltres mateixos ens la faríem.

Vet-aquí que aquell conflicte tràgic del qual En Maragall parlà un dia, dels catalans que ens salvaríem sols, font del més perillós separatisme espiritual, és totduna superat. La santedat de la llei, complint una restauració de justícia, ens omple de responsabilitat. Com podíem sentir en aquesta hora l'entusiasme? Si en lloc del combat era la del tractar, era la de la pau.

D'aquest tractar, però, podem estar-ne ben bé orgullosos. Realitzem amb l'assentiment, amb el respecte de tots, tota la integritat del nostre sentiment; segurament les forces de resistència, els obstacles, necessaris també, que mai són els enemics inútils, no sospiten ben bé això Altre fóra sinó la protesta.

I aquest silenci a l'enfòra, per la reflexió i serenitat del dedins, i aquest realitzar una sentimentalitat, sense estrèpit, mereix bé prou l'íntima dilatació dels cors, i l'obrir les ànimes a l'esperança dels qui d'aprop pesen i manejen els elements d'aquest problema.

MANUEL REVENTOS

El nou centralisme

S'ha dit insistentment que amb l'implantació de la Mancomunitat s'aniria a raure a un centralisme de nova llei, mitjançant l'absorció forçosa que s'ha de produir en la capital prepotent, del que n'ha de pervenir una mena de despotisme, més avorrible que'l que patim avui en dia baix el jou del centralisme uniformista d'un Estat-Màquina, per tal que és més irritant la tirania, segons més petits o inferiors sien els qui la exerceixen.

Tot és posar obstacle a la renovació benfactora, tot és fer ambient hostil al renàixer que batega en l'Iberia desnaturalitzada i que vol tornar per son propi ésser. Diuen que's preté destruir un centralisme creant-ne multitud d'altres, que's vol donar mort a la preponderància d'uns per fer viure uns altres, despitats, envejosos del brou del pressupost, i el caciquisme dels quals ha de superar al d'aquells en tots conceptes.

Són sempre pel mateix estil els escarafalls de la política vuitcentista qui vol arreglar-ho tot amb compàs i quadrícula; són els glavis de la lluita desesperada que els acomodaticis i els acomodats

sostenen davant l'allau furienta de les nacionalitats qui ressurgeixen.

Es desfà un centralisme per a crear-ne d'altres, és clar que sí; destruir per destruir no és mai cosa de ben fer, és procediment de xorca revenja; si haguéssim d'anar a l'abolició de l'actual centralisme sense curar de reemplaçar-hi altra cosa qui deu respondre a les funcions que aquell, bé o malament desempenya, malhaja el treball que tindríem; qui estudia desfer una casa per tal d'ésser anti-higiènica i per ses dolentes condicions de confort, mes no en munta una altra, és segur que's trobarà a la mercé de la tempestat en pitjors condicions!

El nucli, el centre, tenim entès que sempre hi hà de ser, altrament hauríem disgregació i més disgregació, qui podria perllongar-se indefinidament fins a arribar al més crúu dels individualismes. Ço que volem és que'ls centres o nuclis sien naturals, sortits de la mateixa exigència i necessitat de la vida de la comarca o de la nació; ço que volem és que'ls centres responguin al tipu de cada nacionalitat; això és el que havem

anat a buscar per les Mancomunitats i per aquesta raó, és de nisci creure en la Mancomunitat com en una solució purament administrativa. Els inemics ens feien la contra dient que no preteníem sols l'ordre administratiu, sinó que anàvem més enllà; del qual ens en feren com una mena de càrrec davant l'opinió espanyola, a la fàisó del qui preté desmascarar el llop qui s'habilla amb pell d'ovella.

Per apreciar-hi en la Mancomunitat el moment de l'expansió administrativa no calia pas la pena de l'ingent treball de gestació que Catalunya s'ha imposat; sols una reivindicació política podia remoure l'ànima de tot un poble en la forma que ho fou; i perxò la Mancomunitat bo i sent minúscula cosa, és d'un elevadíssim preu, pel que inclou de triomf de nacionalisme; i per igual motiu, si abans del mancomunar-se per tasques d'administració, que segons es diu era ja permès i de llei, no se'n feia cas ni ús, era perquè el moment polític no havia àdhuc arribat de poder fer-ne arma d'afirmació nacional.

Amb la Mancomunitat, Catalunya, qui durant llargues dotzenes d'anys havia sigut governada i regida com quatre parts més o menys importants d'una maquinaria, centrada a Madrid, com haguera pogut ser-ho a Palència, Sevilla, o altra ciutat, és d'ara en avant un un còs complex, qui té un funcionament vital, és una unitat biològica qui es mou als batecs de ses propies entranyes.

Els qui parlen, tímids o inemics, de l'esdeveniment d'un *barcelonisme* odiós, ço qui fóra el centre natural degenerat en *centralisme*, tantost diuen de *barcelonisme*, com de centre, com de *centralisme*, com d'altres paraules més o menys dubitatives qui generen l'equívoc; resulta, però, que barregen i fins confonen barroerament el concepte de centre amb el de *centralisme*; i perxò diem, parlant a llur guisa, que un *centralisme* (entengui's centre) qui pervé de la naturalesa mateixa, qui és format per condicions favoreixedores climatològiques, topogràfiques, i demés, aqueix és el que volem i el qui per damunt de tota conveniència artificial s'imposa; tal succeeix amb Barcelona, qui, com diu en Balmes, és posada per a ser el centre natural de tot Catalunya.

Ara, que la legítima preponderància de Barcelona degeneri en odiós *barcelonisme*, ningú dirà que no pugui ser, puix tota cosa humana és degenerable, *omnis homo mendax*, diu el psalmista; però el perill se salva per la mateixa textura i disposició de la Mancomunitat, amb la que hom pot tot-hora reivindicar-se; i el perill se salva també pel

que hi hà a esperar del precedent històric i per l'esperit antiabsorcionista que podem constatar.

No fa gaires anys, quan, per causes que ara no és l'hora d'escatir, es plantejà la qüestió, qui tanta polsaguera aixecà, de traslladar la Seu metropolitana a Barcelona, deixant Tarragona simplement amb bisbat, cal recordar que els barcelonins foren els primers qui s'hi oposaren, refusant disfrutar la distinció de tenir Seu d'Arquebisbe, per anar-hi inclosa l'injusta expoliació de l'imperial Tarraco. Veusaquí un exemple prè al vol, un cas de prou ressonància en què, cas d'existir, havia d'aprofitar-se'n l'esperit d'absorció i de *centralisme*; mes, fou tot el contrari, malgrat que sempre haguera valgut treure en defensa l'escusa de que fou el Govern qui va imposar el canvi.

L'esperit antiabsorcionista és palès evidentment amb les continues campanyes i treballs de reintegració en que sempre s'ha distingit el catalanisme barceloní, ço qui ha sigut darrerament consagrat en la primera Assamblea de Mancomunitat per les magnànimes paraules de Duràn i Ventosa. Les mateixes campanyes per l'art nacional, per l'art propi de cada contrada, al fi de mantenir la varia fesomia peculiar qui amb tanta ri-

quesa de tòn embelleix el conjunt de Catalunya, són altres tantes manifestacions de la consciència catalana dels barcelonins qui segueixen en tots els ordres la restauració de la propia personalitat.

I per damunt de tot, resta encara la voluntat de Catalunya; car els pobles són així com volen ésser; si són despullats i absorvits és perquè no's fan valer ni tenen prou força per mantenir-se en ferm; allavors vé'l corromput centralisme, qui no consisteix precisament en la preponderància, anc que indeguda, però natural, en fi, d'una ciutat o d'una regió damunt les altres, nó; car el centralisme tot ell és un conglomerat artificial i burocràtic qui's mou uniformement i issòcrona; i així, perque tant Catalunya, com Castella, com Andalusia, com tota regió ibèrica foren debilitant-se i deixant pendre's llur personalitat, perxò anà fent-se i creixent, fins adquirir una força brutal i aniquiladora, la massa del centralisme de l'Estat espanyol; el qui ara és hora d'anar descongestionant amb la nova vida de nuclis i centres naturals, amb la renaixença de l'unitat espiritual dels pobles, ço qui's va iniciant per obra i mèrit de la Mancomunitat, en la qual tots hem de laborar fins al dia de la gran resurrecció.

LLUIS BERTRAN I PIJOAN

Significació de la Mancomunitat

Tinc per cosa evident, que en totes les societats en via d'ascendència col·lectiva, el primordial i excel·lent ressort productor de energies, és la força del ideal que en ses entranyes porten.

I això succeeix en tots temps i circumstàncies, aixís quan els grans interessos morals semblen tenir marcada primàcia sobre totes llurs necessitats i aspiracions, com quan una baixa i pesanta atmòsfera de materialisme penetra per les innúmeres manifestacions de llur vida col·lectiva. Al desaparèixer, per exemple, en el poble romà durant la tercera i quarta centuria, l'ideal de la *civitas*, anà sotscaçant-se el poderós imperi que aqueix ideal havia anat el·laborant, per la naixença idealitat cristiana, dèbil, sense cònsuls, ni senat, ni legions, ni imperi, ni res de ço que ja des de llargues centuries tenia l'imperi per a sa defensa. L'ideal humanitarista, sentimental, del fil·losofisme francès del segle XVIII, triomfà amb la revolució del 1789, més que per la virtualitat que pogué tenir, per l'estat de grosser epicurisme, de mancamment d'ideal en que's trobava la societat francesa d'aleshores.

No és extrany, doncs, que en els nostres temps també poguém veure cada dia bells

exemples de la potestat d'ideals col·lectius surant per entre tot el maquinisme, totes les meravelloses invencions pràctiques, tot l'enorme bagatge dels interessos materials, que caracteritzen aparentment la vida dels pobles civilitzats en els nostres dies. I un d'aqueixos exemples ens l'ofereix la nostra terra amb el decret de Mancomunitats.

La més important significació d'aqueix decret, rau per mi en ésser el començ de la consagració d'un nou ideal en la vida dels nostres pobles; en representar la victòria dels principis espiritualistes dins la vida política tumultuosa i enèrgica que ha atravesat la nostra terra i tota l'Espanya en general, durant la crisi constitucional dels darrers vint anys.

No vol dir això que no hagi de tenir alhora una profunda i viva finalitat pràctica el novíssim organisme de les Mancomunitats; precisament, l'ésser el primer plançó d'una llevor fecundada pel sol de nostres entusiasmes i per la tebior de nostres íntimes conviccions, és ço perquè els seus fruits han d'ésser abundants i sanitosos. Al contrari, doncs, la Mancomunitat serà eminentment pràctica, perquè és nada de idealitats que han resistit ultratjes del temps i dels homes; la Mancomunitat expandirà

pròdigament ses obres positives per tota Catalunya, perquè tota Catalunya l'ha viscuda ja dins de ses entranyes; la Mancomunitat no serà un assaig isolat i arbitrari de un nou organisme polític, sinó la senzilla continuació d'una llarga i conscient elaboració col·lectiva en funció d'obra civilitzadora.

I molt m'enganyo, o ens trobem amb el decret de Mancomunitat, en els principis d'un nou regisme polític, l'extensió del qual no's circumscriurà a Catalunya, a Espanya tant sols, sinó que per la virtualitat fonda que enclou, arribarà a comprendre tots els pobles llatins.

Massa ràpida i precipitada va ésser l'evolució política de les societats europees, al passar del regisme de les ciutats mig-ivals al de les grans monarquies modernes. Fou natural, donades les condicions religioses, econòmiques i socials de l'Europa moderna al sortir del Renaixement, que'ls governants i els pobles se deixessin enlluernar per les promeses de dominació i magnificència que en tots els ordres els oferia la naixent categoria política, l'Estat; i aixís succeí que les entitats o categories subordinades a l'Estat, anaren poc a poc debilitant-se fins a perdre del tot ses vitals energies, a mida que'ls mancava la sang del còs social, per efecte de la congestió que s'operava en el poder reial, simbolitzador i representant de l'Estat.

No és d'extranyar, doncs, que l'entitat Estat necessiti avui completar la seva evolució, reorganitzant-se internament, traient a profit totes les energies de que són capaces les societats polítiques complertes, que dins aquella entitat conviuen, i que fins ara no havia estat possible per mancamment de orgues apropiats. En el fons d'aquesta nova evolució del Estat o societat política, i per lo tant, en el fons del nou sistema de vida jurídica regional que implica la Mancomunitat, hi hà un progrés d'organització, que és tant com dir un progrés en unió de formes multiformes, unió que no ha d'eliminar aqueixa diversitat, ans al contrari, emancipant-la tot disciplinant-la. Aixís, fins prescindint de factors eminentment espirituals i situant-nos en un punt de vista pràctic, administratiu, tant les varies forces econòmiques, socials, polítiques, les diverses entitats de cultura que representen dins de l'Estat les regions, com les múltiples energies de diversos ordres que romanen esparses i dormides dins de cada regió, tindran una

ample via aon poguer correr, profunda i assaonada terra aon arrelar.

I el fet de l'existència de totes aqueixes riques energies, el mateix dintre l'Estat, que dintre la regió, no creiem que pugui ser negat per ningú perquè no és més que un lògic i universal fenomen de l'evolució política humana. Sempre a major extensió e intensitat de vida política, han sorgit noves necessitats col·lectives, que tart o d'hora han determinat l'eclosió de nous tipus d'organitzacions administratives. Què foren sinó una mena de Mancomunitats imposades per la força de les circumstancies i la significació dels temps, les diòcesis de les darreríes del imperi romà? seria possible avui, prescindir de tot rodatge intermediari entre'l municipi i l'Estat, malgrat haver-ne prescindit l'antiguitat grega, per exemple? serà possible demà, per igual raó, prescindir del nou rodatge de la Mancomunitat, o el que amb altre nom el substitueixi?

Tot demostra, doncs, l'essencialitat i abun-

dància d'avenir que rau en l'idea de mancomunitat; i això que gairebé ni hem fet esment del que representa dita idea per a la consagració i enrobustiment espiritual de les nacionalitats, aspecte el més important i trascendent, per la noblesa i altura de ses mires.

Mes, tant en un sentit com en un altre, representa la idea de mancomunitat una nova fórmula de reglamentació administrativa, i d'evolució política, aplicable aixís als Estats que tenen antinomies nacionals a resoldre, com a aquells altres, venturosos, que regularment gaudeixen d'uniformitat de visió política, de cultura i d'espirituals ansietats. I és per això que tant ens plau veurer com ha sigut l'iniciadora d'aqueixa nova fórmula, la nostra terra, plena de seny, doncs que no està vinculat en cap poble, l'esperit d'invençió política.

JOSEP MARTI I SABAT

Els delmes i primícies

La primera lectura que's dona al Decret de Mancomunitats, ensenya que és expressió d'un art de governar, completament diferent i potser millor se diria oposat al que's sol istilar a Espanya.

Comunament el poder públic, és un defidor que estatueix, i gairebé sempre amb excessiva minuciositat, el que toca complimentar als governats; i el que ha fet ara, ha sigut col·locar-se en la situació del que's limita a inspeccionar i sancionar el que'ls governats mateixos estatueixen.

Per aquest motiu, lo més interessant a estudiar en la disposició, és l'efectivitat en que's pot traduir; i això per dugues raons: en primer lloc, perquè l'averiguar-ho, ha de demostrar de quina utilitat ens pot ser en definitiva, i además, perquè aquest mateix coneixement, és lo que millor pot dar-nos la comprovació de si sabem o no exercir facultats que'ns són per desgracia desacostumades, perquè ens han estat fins are prohibides.

Aquest és el verdader problema que'l Decret ens planteja; problema greu, perquè amb sa resolució acertada o desacertada, per força hem de demostrar fins a quin punt estem capacitats per a exercir funcions de

soberania, però que té per a nosaltres la ventatja de que'ns el dona resolt, l'exemple de la efectivitat que en la pràctica vingué a tenir un altre Decret d'aplicació especial a Catalunya, donat precisament al iniciar-se el període de negacions el final de les quals ve a senyalar el de 18 de Desembre.

El Decret de Nova Planta, no fou tampoc altre cosa que una disposició organitzadora i administrativa; i no obstant, la seva efectivitat tingué una transcendència que avui a dos sigles de distancia, no cal ni recordar, perquè malauradament és encara viva i feixuga com en els seus primers dies.

I és perquè'l Decret de Nova Planta, amb ses insignificants minucies d'organització, no fou més que un pont per a dur a Catalunya un esperit fervent, caldejat al escalf d'un braó repressiu que li ensenyà'ls més amagats camins per a infiltrar-se fins a les entranyes mateixes en la vida catalana; els canvis que portà amb l'organització nova que preceptuava, no hagueren tingut més que un interès personalíssim per als directament afectats per les renovacions de càrrecs, si no'ls hagués informat aquest esperit; i heus aquí que si un que encarna una negació,—que l'esperit de repressió i anul-

ROYAL ♦ Cada tarda Tè-concert ♦ Souper-concert a la sortida dels teatres ♦
RESTAURANT ♦ Menú desde 5 pessetes
 El Saló més elegant de Barcelona per banquetes i lunchs

Rambla dels Estudis, núm. 8

lament és negatiu per sa propia naturalesa,—conseguí influenciar fins al extrem de que dos sigles després, quan ja no queda en peu res de ço que materialment estatuí el Decret, els seus efectes duran encara, no cal expressar lo que pot portar-nos l'acció d'un esperit constructor i positiu, rublert d'entusiasmes i d'amors, maldament sigui portat per un camí purament administratiu.

Tota l'obra de reconstitució de Catalunya, ho ha estat obra de fè i d'entusiasme; cabalment perque aquesta fè existeix i no ha sofert defalliments, ha sigut possible assolir la publicació del Decret; l'element fecundant, doncs, un fèrvid i enamorat esperit, no ens falta; si algú s'oposava a la concessió que'l Decret fà, no era sinó perque representava el triomf d'aquest esperit nostre; i

és per aquest motiu que una modesta concessió administrativa, ens és penyora d'altres esperances.

L'esperit amb que podem informar-la és tant viu i potent, com podria ser-ho el de destrucció que presidí'l plantejament de les disposicions de Felip V; i té sobre d'ell la immensa ventatja de ser l'amor qui'l mou, i no cap odi.

No més ens cal doncs, acertar en la via a fer; i ni per aquesta'ns falta tampoc bona guia; perque si és de l'esperit el triomf, i a ell hem de deure l'eficacia en l'obra, a ell hem d'otorgar la satisfacció primera i els delmes i primícies de l'acció que fem amb el Decret o amb ocasió d'ell.

F. MASPONS I ANGLASELL

La Mancomunitat i el Dret administratiu modern

Un dels fets més indiscutibles que registra la ciencia del dret públic modern és el relleu cada dia més gran que's dona a les institucions administratives comparades amb les constitucionals o polítiques. Sembla com si aquestes formessin un fons ja indiscutible en molts dels seus extrems, comú, determinat, i que serveixi de base a tot lo que la Ciencia de l'Administració vulgui construir-hi damunt seu.

A aquest propòsit diu Orlando (*Primo trattato completo di diritto amministrativo italiano*): «Es pot afirmar que no hi hà qui estigui enterat de les disciplines polítiques que cregui que un poble arriba a la llibertat amb la concessió d'una Carta o amb l'amplificació del sufragi, ni que la bonesa de les institucions representatives pugui ni sisquera arribar-se a concebir sens una bona ordenació de les institucions administratives». Ans al contrari, és general la convicció de que la llibertat política és ben poca cosa, sinó va acompanyada de la llibertat civil, concepte que suposa necessàriament garanties jurídiques de l'individu enfront a l'acció de l'Estat. I es clar que dites garanties formen avui el nucli principal del Dret Administratiu. Burgess ho demostra perfectament; i tant lluny arriba dit concepte, que'l mateix procediment contenciós, àdhuc amb l'importància que avui l'hi dona la jurisprudència del Concell de l'Estat francès, p. e., no s'estudia com una part independent del Dret Administratiu, sinó com el vehícol pel qual passa una de les principals garanties del particular davant l'Administració de l'Estat o dels organismes infra-sobirans.

A més, el desenrotlló i creixement de les institucions locals és garantia del bon funcionament de les institucions representati-

ves. Anglaterra n'és un exemple vivent. La força i l'educació polítiques procedeixen millor de lo administratiu que de lo estrictament polític o de constitució. I encara que no deu oblidar-se mai que la vida local és, en sa essència, política i que's desorienten els conceptes fonamentals de les ciències de l'Estat quan es defineix com un problema «d'administració de l'Estat» el de la vida local, cert és que les reformes de la mateixa deriven més de la tasca administrativa, que de la que, per oposició a aquella, es nomena política.

Darrerament, el predomini de les formes parlamentaries ha fet urgentíssim el perill d'una indebuda ingerència de la política pràctica en l'administració. Tots veiem el mal i tots n'hem clamant mil vegades. I el remei d'això no pot trobar-se més que en la següent afirmació d'Orlando: el pervindre de les institucions parlamentaries dependrà de les intervencions amb capacitat per remoure l'amenaça d'una ingerència innecessària. En una paraula, dependrà del *control* administratiu.

...

I si la Ciencia del Dret públic modern sembla caure del costat administratiu millor que del polític, també dins del administratiu es troba una remarcable tendència cap a la administració social amb preferència a l'administració estrictament jurídica.

Es molt curiós el fet de què mentres les escoles científiques discutien l'utilitat o inutilitat de l'ingerència de l'Estat en *lo social*, aquesta tendència, seguint un procés regular, però continuat i segur, s'afermava en tots els pobles civilitzats. Si això és un bé o és un mal, l'història ho dirà. Per ara, podem assegurar que la realitat s'ha imposat a

totes les doctrines, i avui, des de l'escriptor més enamorat del socialisme d'Estat, fins al mateix Leroy-Beaulieu, és molt cert que dita intervenció de l'Estat és admesa per tothom.

Rès diguem de l'intervencionisme des de el punt de vista administratiu. Sigui quin es vulga el criteri que's formi sobre aquest particular, hi hà sempre'l fet de l'existència dels *serveis públics* que l'ingerència social presuposa, que s'imposa a tot.

I també les idees han seguit als fets. Avui no hi hà autor de Dret Administratiu que no dongui més importància a la part que Orlando nomena d'Administració social que a la part estricta d'Administració. Tant és aixís, que ja l'Estat no's presenta com una institució eminentment i exclusivament jurídica, sinó com una institució de cultura i civilització. Abans s'exigia de l'Estat, ordre públic; avui se li exigeix pedagogia.

Quí negarà, doncs, que'l Dret Administratiu decanta la seva esfera d'acció cap a la part social, estrictament social?

La Mancomunitat és obra administrativa millor que política. (En el sentit ample de aquestes paraules i, sobre tot, sens negar ni desconèixer que hi hà una *política administrativa*. Perquè el Municipi sigui element predominant administratiu, quí li nega'l caràcter polític?)

La Mancomunitat, dins l'Administració cau del costat social més que del propiament jurídic. Què són sinó socials els fins d'hospitalització de dementes i construcció i reparació de carreteres, senyalats en l'Estatut constitucional aprovat?

La Mancomunitat, doncs, és vera filla de la Ciencia Administrativa moderna, ja que tendeix a la política administrativa, millor que a la política en el sentit ordinari de la paraula, i, dins d'aquella, a l'esfera social amb preferència a la exclusivament jurídica.

JOSEP M. GICH

A la salida del teatro,

de reuniones, de bailes se cogen estos resfriados tan terribles, que muy a menudo acaban en pulmonía. Cuando nota usted este ligero escalofrío,

acompañado de estornudos, no deje de atender a este aviso de la naturaleza y, sin perder tiempo, siga el tratamiento de los Pellets del Dr. Mackenzy. Los Pellets evitarán que siga adelante su resfriado y lo curarán en 24 horas, sin necesidad de hacer nada. A las primeras tomas notará usted alivio, cesará el estornudeo, la destilación mucosa y el lagrimeo; corregirá el estado febril, despejarán la cabeza y harán desaparecer todas las molestias de esta desagradable indisposición. Los Pellets reblandecen el pecho, facilitan la expectoración y corrigen la tos. Caja ptas. 1'50 ne todas las farmacias.

La generació dels nostres pares

Aixís és, com els que ara tenim vint anys, anomenem la generació que està al front del moviment catalanista, la generació que ha fet la Mancomunitat.

Naturalment que no és aquesta l'oportunitat de revisar son valor; ni seria la meua, l'edat més propia per fer-ho, que encara no m'ha emancipat; ni ells han acabat la missió llur per passar sencers a la crítica, que tal volta el millor de la seva obra és per fer. I també és cert, que no és del peu estant, que els cims de les muntanyes s'albiren bé, que és com jo'm miro als nostres prohoms; i que la crítica meua no podria ser desapassionada, feta a ran del seu triomf.

Dia vindrà que la nostra generació deurà fer-la aquesta revisió definitiva. Dia vindrà, que ells hauràn passat i deixaràn llur obra sencera a les disputes dels seus fills. Jo crec que sortosament per tot-hom, no haurem de acceptar l'herència que'ns deixin a benefici d'inventari i podrem adir el patrimoni séu sense temença de comprometre el nostre. La soldadura del capdal de dugues generacions serà feconda. La nostra tasca aleshores, com deia en Xenius en una glosa recent, no serà un alçament, serà una ascensió. Nosaltres no començarem a ser, sinó que continuarem essent lo que foren nostres pares.

Però aquest moment és lluny. El que ara hec dir és purament encomiàstic, i per això com més aprop, millor.

El Reial Decret de 18 de Desembre de 1913 consagra amb la primera afirmació legal, la llarga continuïtat de la seva política. A aquest primer replà de l'evolució magnífica, és hora que, els qui venim darrera, els qui un dia viurem i gaudirem de sos esforços, girem els ulls per veure el camí que ham corregut els qui ens precediren immediatament en la vida, per tal que el considerem ço que ells han fet ens serveixi a tots d'un saludable al·lçonament.

Cal per admirar-los bé, pensar d'on han sortit i on són; ço que'ls hi deixaren i ço que tenen.

La reconstitució actual de Catalunya, l'han feta dugues generacions. La dels sentimentals, la dels poetes, la dels que es van despertar i feren política a base de Jocs Florals i amb penyes d'Ateneu. La dels que una tarda prenent café, decidien separar-se d'Espanya; la de les Bases de Manresa. Aquesta generació, dolorosament còmica, venerable i ridícula, generació de *Piccolo mondo antico*, que serà un tòpic novel·lable quant tinguem (si hi arribem mai) un Anale France. I la d'ara, la dels nostres pares.

Jo crec, que és una llei constant que els moviments de reconstrucció nacionalista, s'iniciïn en una esfera intel·lectual, millor dit, en una esfera sentimental. La patria se sent.

Es una qüestió de sensibilitat. Al que no senti que deu fer parlar sos fills en català, és inútil que se li vulgui fer entendre. Perxò són els poetes els qui inicien aquests moviments. A Catalunya ha passat aixís. Però els literats, els poetes deuen tenir-hi una tasca limitada: el desvetllament; en ço que és concreció deuen callar. La seva missió fineix a les primeres eleccions, quan la reivindicació nacional, de tòpic literari és converteix en programa polític, i l'englantina flamejant, en un discurs parlamentari.

Desgraciat del moviment que no més té poetes al davant, o que no més té poetes al darrera! Té totes les garanties de no reeixir mai.

Veus-aquí el primer gran servei de la generació dels nostres pares. El cop d'estat, l'apoderar-se del timó, en una d'aquestes commocions de que ens parlava En Cambó en una conferència a la Joventut Nacionalista, en una d'aquestes extremitats ascensionals que posen en un moment donat, tota un aplec d'homes al front de la política de un poble. I com ho feren això? Senzillament, presentant un diputat.

Primera magnífica limitació! Aquella joventut educada en totes les exageracions, filla d'una generació estrident, intoxicada d'englantines bel·liques, que no més somnia una Catalunya oprimida, esclavitzada, la Catalunya d'En Rafel de Casanovas i del Decret de Nova Planta; aquella joventut, quan es veu amb forces de fer quelcom per ella, fa unes eleccions.

Aquells joves havien de ser els homes que farien la Solidaritat i l'Assamblea de Mancomunitats i el R. D. del 18 de Desembre de 1913.

Quin abim entre les dugues generacions! Si nosaltres ens aturéssim un moment a meditar en aquesta diferència enorme? D'un cantó, una gent frenètica, les Bases de Manresa. Esterilitat complerta. I d'altra banda, un Reial Decret modestíssim, autoritzant la Mancomunitat de les províncies. Uns que volien separar-se d'Espanya i començaren per fer una Constitució, i uns altres que dominaràn Espanya i comencen per fer aprovar un Reial Decret.

En aquest R. D. jo hi veig el molló que separa dugues terminals de l'història del nostre país. És la primera manifestació de l'influència catalana en el govern d'Espanya. Aquest R. D. jassia redactat en castellà, és una llei catalana. Si la Mancomunitat hagués tingut una consagració més solemne i hagués sigut votada per un parlament hauriem dit que eren unes Corts nostres les que l'havien aprovada. Però la consagració ha sigut més modesta, ni tantsols ha sigut legal.

Si els polítics madrilenys volguessin veu-

re-hi quelcom seu en aquest R. D. podrien encara envanir-se d'haver-lo informat del seu procediment, l'etern subterfugi.

Tots els canvis s'han de fer a Espanya, una mica illegalment: els de règim, per *pronunciamiento*, i els de llei, per Reial Decret.

I aquest decret no és un *fuero*, no és una excepció. No és el privilegi arrencat per una demanadica importuna; el rosegó tirat de la taula estant, per fer callar el pidolaire indiscret. És nostre primer acte de govern. No són ells qui ens ho donen, sinó nosaltres que ho donem a ells.

Encara les Gazetes del 18 de Desembre creu molles que la llevor d'aquell R. D. obscur, granava, on més podia esperar-se una indiferència, sinó una hostilitat. Encara no eren passats els 20 dies de la promulgació, que el projecte de constitució d'una Mancomunitat castellana era concebut i plantejat.

La generació que l'ha fet, doncs, no ha passat debades, per l'història d'Espanya.

I per arribar a això, a aquest resultat tant modest, quin esforç d'educació, de limitació, de catalanització, tant immens!

Imagineu-vos que ells retenen una educació romàntica: nasqueren en una època de Jocs Florals i reberen per tota cultura la dels seus pares, la d'aquells senyors de la primera generació catalanista que es trobaren que no tenien res i ho improvisaren tot: l'art, l'història, la literatura, la política, la llengua i l'ortografia. Naturalment ho feren tot malament. Literariament imitaren lo més anti-català, lo més funest per ells: el romanticisme francès. I així, la literatura catalana d'aquell temps, té de català els tòpics, l'esperit es forà. La política era una estridència, un entreteniment. I la llengua gairebé *un dialecte*.

Aquest fou el patrimoni que rebé la generació dels nostres pares, quan s'apoderaren de la direcció del moviment nacionalista.

I ells ho han catalanitzat tot, per aquest sentit admirable de limitació, per aquest seny nostre, ben català que és el nervi de la raça, per la discreció, la paciència, l'oportunitat admirable, la *souplesse*, la dolçor llatinès, una mica iròniques.

Avui afortunadament totes les estridències han passat, la literària i la política: el separatisme i l'englantina.

Si ells en aquest moment acabessin la seva tasca, ens haurien deixat com a patrimoni, en lloc de les absurdes negacions victorhuguesques, dugues afirmacions, dugues realitats: l'Institut i el R. D. de Mancomunitats.

Les estridències han passat, diem, però encara perxò queden reminiscències dels avis, encara per Barcelona queden nets dels almogàvers.

ESTANISLAU DURAN REYNALS

L'Himne Nacional

Ha corregut l'idea de celebrar, amb motiu del triomf de Mancomunitat, una magna festa que, algú ha dit, podria anomenar-se'n «festa de Catalunya». L'idea és encertada i trobo que aniria a meravella organitzar una gran diada en la qual tot el poble s'hi rabegés de festa, d'entusiasme i de patriotisme; i ella serviria per enrobustir l'estat de consciencia nacionalista, qui sortosament hau ja bastanta fermetat entre nosaltres.

Si l'idea es traduís en realitat, ço que s'hauria de procurar, rès més a propòsit, al meu modest entendre, per a consagrar en definitiva el nostre himne nacional, qui és encara per fer.

Ja sé que cal no entusiasmar-se en desmesura per la concessió de la Mancomunitat; ja sabem que és una engruna insignificant, comparat amb el tresor de la nostra nacionalitat; però, com ja hem dit en anteriors articles, no és tant de preuar la concessió en sí mateixa com per allò que significa. Tot-hom sab que no hem pervingut — ni molt menys! — a l'estat de saó que el nostre ésser reclama; mes, la florida creix per dies ufanosa i estem en un moment històric en que'ls lirismes accentuats tenen rancior de cosa arcaica; el nivell de cultura i d'ètica política ha pujat a una alçaria molt notable i les nostres valors intel·lectuals es cotitzen a bons preus en els mercats de totes les parts del món.

En el període de forta transformació qui s'elabora i estem vivint, el sentit català va infiltrant-se i imposant-se arreu; per viure entre nosaltres les agrupacions polítiques han de produir-se autonomistes; i mentres l'afirmació nacional s'encarna d'una manera decissiva, nosaltres, com si fóssim poble edificat damunt arena, en la qual cap tradició hi feu petjada, no tenim un cant que la glosi i ens valem sovint d'un pseudo-himne anedòtic i incongruent.

Car, tant mateix el cant de «Els Segadors», mueca de cant nacional, ha passat ben bé a l'història; serà, i deu ser-ho, d'aquí en davant una monjoia que indicarà com fou una època de la resurrecció de Catalunya, època morbosa; i com d'un estat de sentimentalisme primitiu, d'estridencies,

negacions i odis, es feu el pas a un altre estat civil, més en equilibri, establert per la raó, l'afirmació i l'amor.

Aixís és el cant dels *Segadors*, una cosa anedòtica, sense la virtut d'eternitat amb que deu bategar el veritable himne nacional; aixís és aquell cant, pedra de discòrdia més que lligam d'unió; aixís, que per una malentesa guisa en afers polítics es pretè àdhuc conservar per bon nombre de catalanistes, com aspiració de la nostra ànima, com sintetització de l'esperit de Catalunya.

L'himne nacional ha de ser cant d'afirmació propia; que porti'l regust de la nostra mar i dels nostres boscs, de les nostres muntanyes i del nostre cel; un himne que canti la nostra personalitat, l'excel·lencia de la nostra raça, aspra a un temps i dolça, ferma, prolífica i del gran seny; que digui d'allà on venim, la tradició; que digui també allà on volem anar pel progrés, per la cultura i per la fraternitat amb tot el món; un himne que sia universal i decididament admès per tot bon català; un himne sense gota de significació política de cap mena, sense color d'esquerra, dreta i centre; un cant que sia expressió, reflexe de la mateixa Catalunya, on hi caben tant els uns com els altres; car qui d'ella n'és fill, o s'hi hà nacionalitzat, perxò mateix deu i pot estimar-la, deu i pot estar-ne satisfet d'aqueix troç d'iberia, d'aqueix troç de món, qui per sa fesomia, tradició, llengua, dret i cultura és ben divers dels altres troços de món i de les demás nacions ibèriques i és palesa amb personalitat ben definida; i perxò li és convenient un cant que la encarni tota aquella significació, sia pels de baix, dalt o mig; puix és clar que'ls qui fan el culte a Catalunya d'una faicó no poden excloure els qui'n li facin d'un'altra.

El cant dels *Segadors*, amb el carrincló apèndix de «*bon cop de falç*», apòcrif, nat a un impuls de venjança, fill d'un moment històric sangonós, encar que liberal, d'un moment històric en que'l que es tractava era *destruir*, podrà servir, al parer d'alguns, en ocasions qui s'adiguin, d'aprop o de lluny, a la d'aquell Corpus malaurat; a determinada gent els plaurà, després d'haver-se esbravat amb qualque discurs virulent d'una

injuria rebuda, oïr encara l'estridencia rovellada d'un cant qui només parla dels altres, dels enemics i rès diu de casa nostra com no sia que *sabem fer sang*; en algunes ocasions, repetesc, podrà parèixer que s'hi escaigui com darrer truc d'un plebiscit menaçador; però que després de festes culturals, en commemoració d'alguna gesta gloriosa, en el goig d'algún triomf, a l'acabament d'algún acte de significació catalana sien jocs florals, concerts, festes de sport etz., es pretenguí fer-ne la coronació amb una amenaça..... posem-nos la mà al pit posin-se-la-hi també'ls més acèrrims, i diguem sincerament tots plegats si no és fins ridícol...

L'himne nacional, el qui'ls nens i nenes dels col·legis haurien d'aprendre des de'l primer dia i qui, per tant, deu ser-los llevat per a llur formació; qui deu servir per coronament de tot acte, com testimoni perennal de culte a la Patria, no pot mai ésser cant de venjança i d'ameñaça, per Deu! Sia tot'hora cant d'eterna amor.

Ara, doncs, que's projecta una gran festa, festa en que tots els qui vulguin honrar-se de ser catalans hi deuràn pendre part, festa en que per damunt de tot concepte de divisió de partit i de procediment hi serà victoriós l'esperit de Catalunya; festa en que tots ens hem d'obrir els braços per dir-nos germans, és l'hora escullida per consagrar el qui ha de ser himne nacional de Catalunya.

Manera d'elegir-lo: podria fer-se per un Jurat competent qui triés alguna poesia adequada dels nostres millors poetes, o que obrís un concurs per la lletra i per la música en combinació, tal vegada, amb els Jocs Florals; però, en fi, ni en vull parlar; tasc fóra pels més indicats, càs de fer-se.

L'idea és llençada; hagui, si'n és digna bona ventura.

LL. B. I P.

Biblioteca "Illes d'Or"

La més selecta de les Biblioteques literàries

1 pta. el volum

Les illes d'Or.—de F. Mistral (trad. Maria Antonia Salvà).

Vida al pas.—Per Joan Maragall.

Somnis.—per Guerau de Liost.

Se troben de venda a la Casa Luis Gili Editor i llibrer, Clarís, 82, i a nostra Administració.

JOIERIA * PLATERIA * RELLOTGERIA
CABRÉ

RAMBLA DEL CENTRE, N.º 30

Garantia absoluta en tots els objectes ♦ Economia en els preus

Estatut de la Mancomunitat

Veus aquí el projecte d'Estatut que fou sotsmès a l'Assamblea darrera:

Els sotscrits, representants de les Diputacions de Barcelona, Girona, Lleida i Tarragona, reunits amb arreglo a lo disposat en el R. D. de 18 de Desembre de 1913, per a formular el projecte d'Estatut de la Mancomunitat Catalana, acordada en principi per les Diputacions representades, en les seves reunions de 20 de Desembre, 22 i 23 del mateix mes respectivament, hem estudiat el caràcter dels acords que devíem proposar i els problemes de organització que planteja dit Estatut i amb plena i clara consciència de nostra responsabilitat davant de nostres representats, aixís com davant dels ciutadans de temps venidors, proposem a l'Assamblea les bases més abaix continuades.

Dintre de la modesta esfera administrativa provincial que el R. D. indicat senyala a les Mancomunitats, l'Estatut a formular vé a ser la llei fonamental equivalent a lo que en els organismes de vida política autònoma, com els estatuts de les monarquies o de les repúbliques federals és la Constitució, amb la circumstancia digna de ser notada i aplaudida que en virtut de l'esmentat R. D., dintre de les limitacions que fixa, la Mancomunitat queda en llibertat de donar-se la Constitució administrativa que vulgui, la que respongui millor a les seves tradicions, a les seves necessitats i als ideals de nostre poble.

Estem, doncs, cridats a redactar la nostra llei fonamental, el nostre Estatut; construim no precisament per nosaltres, sinó també per als que vindran després de nosaltres. Aquest caràcter fonamental de l'Estatut a formular imposa la eliminació de tot lo reglamentari, de tot lo tranzitori i variable. No hem d'escriure un Estatut minucios que tingui la pretensió de subjectar la vida de la Mancomunitat a quadres invariables, rígids, sense flexibilitat, sense marge per a les noves necessitats o els nous estats sentimentals de la opinió popular o les noves forces despertades. Com en les lleis orgàniques, no s'ha de incloure més que lo més permanent, lo de major estabilitat, les parets mestres del recinte en que puguin trobar satisfacció completa, adequada al seus sentiments, als seus gustos i fins als seus prejudicis, no sols els homes que avui constituim aquesta Mancomunitat, sinó els que després de nosaltres vinguin a reintegrar-la i regir-la.

Aquest criteri és el que informa l'articulat.

Es consigna en l'article primer l'acord de unir-se indefinidament les provincies de Barcelona, Girona, Lleida i Tarragona, per a constituir la Mancomunitat catalana.

L'article segon senyala la competència de la Mancomunitat. Proposem la màxima competència que el Reial decret autoritza, això és, tota la que la legislació provincial vigent senyala a les Diputacions. Tots els serveis que les Diputacions puguin establir, totes les funcions que les Diputacions puguin realitzar, volem que pugui establir-les i realitzar-les la nostra Mancomunitat. Les Diputacions es reserven serveis, naturalment, però traspassen a la Mancomunitat alguns dels que tenen establerts, com els serveis de construcció de carreteres, el de conserva-

ció de camins i carreteres i el de hospitalització de dementes. I conseqüents amb el criteri de flexibilitat que més amunt indiquem, deixem el camí obert per a incorporar a la Mancomunitat altres serveis dels que avui contenen les Diputacions que han de reservar-se per si el dia de demà les Diputacions venideres entenguessin que n'han de incorporar algun o alguns a la Mancomunitat.

Després de les funcions, els medis per a exercir-les (article tercer). De la eficàcia d'aquests medis depèn que la Mancomunitat sigui un nom o una realitat esplendorosa. Tots els medis, per tant, ens semblarien poc per assegurar la seva fecunditat renovadora. Per això volem que tingui tots els que el Reial decret autoritza i si més n'autoritza més n'hi atribuiríem, amb més motiu tenint en compte que alguns d'ells són en realitat il·lusoris.

L'objecte de l'article quart és la organització de la Mancomunitat. El Reial decret instaurador de les Mancomunitats provincials, estableix ja que la representació de la Mancomunitat, sigui unipersonal i no colegiada, que hi hi hagi una Assamblea o Junta general de diputats de les Diputacions mancomunades i que existeixi un Consell permanent. En quant a la composició de l'Assamblea entenem que sols procedeix una disposició imperativa i és que la formin tots els diputats provincials, qualsevulla que sigui el càrrec que desempenyin en sa Diputació; i respecte de sa competència senyalem aquelles funcions de les quals no's poden dependre baix cap concepte.

La representació de la Mancomunitat, segons el Reial decret correspon, seguint les tradicions de les Diputacions provincials actuals, al president de la Mancomunitat que proposem sigui president de l'Assamblea i del Consell permanent.

La reglamentació del Consell permanent planteja varis problemes. El primer és el de la seva composició. La homogeneïtat és llei general universalment aplicada a la formació dels organismes governants, conseqüentment a la gran norma democràtica de que la representació correspon a tots els ciutadans i el govern a la majoria. A part de que governar consisteix en aplicar una orientació, un criteri de govern i d'administració; i per lo tant ha d'haver-hi unitat de criteri entre els homes que governin o administrin, amb tot i l'universalitat d'aquesta pràctica i la evidència d'aquests principis, proposem, per a la formació de l'òrgue de govern de la Mancomunitat, la representació de les minories, aixís per respondre a les tradicions del poble lliure que ha sigut sempre la nostra Catalunya, com per creure que els inconvenients d'aquesta falta d'homogeneïtat poden quedar compensades amb les ventatges d'una fiscalització operada en tots els moments i en tots els orgues de la Mancomunitat, i sobre tot, per la associació i solidaritat amb l'obra de la Mancomunitat de totes les grans forces polítiques de Catalunya.

En la forma d'elecció, además de la representació de la minoria, hem procurat la manera d'assegurar a totes les provincies mancomunades la presentació dintre del Consell. I seguint el mateix criteri aplicat en

totes les bases, conseqüent al seu caràcter d'estatut permanent o constitucional, no hem volgut imposar una norma fixa, invariable, sinó que dintre del mínimum imperatiu, infranquejable, de tenir en ella representació cada una de les provincies, deixem l'Assamblea, composta de 36 diputats de Barcelona, 20 de Girona, 20 de Lleida i 20 de Tarragona, la facultat d'acomodar aquesta representació als sentiments que en el moment d'adoptar aquesta determinació imperin.

L'article quint i últim està destinat a prevenir el cas de que una provincia vulgui separar-se de la Mancomunitat. Les úniques limitacions imposades són les que van encaminades a assegurar que la voluntat de separar-se és ferma i persistent, que respón no a nirviositats momentànies, sino a una veritable, reflexiva i conscient voluntat de la Corporació provincial i dels ciutadans als qui aqueixa Corporació provincial representi. Per això s'obliga a que meditin dos acords i que un d'ells es prengui després de consultar al Cos electoral.

Els demés requisits són imposats per la garantia dels interessos dels contractants amb la Mancomunitat i de l'Estat, que desitgem li delegui una part dels seus serveis.

Per tot lo qual proposem el següent Estatut:

Article I. Les provincies de Barcelona, Girona, Lleida i Tarragona, acullint-se al R. D. de 18 de Desembre de 1913, s'uneixen indefinidament per a constituir la Mancomunitat catalana, que's regirà per les disposicions dels articles següents.

Article II. Seràn de competència de la Mancomunitat, tots els serveis i totes les funcions que la Legislació provincial vigent permet establir i exercitar a les Diputacions provincials i que les Diputacions esmentades no hagin establert o utilitzat fins al present.

Aiximateix seràn de competència de la Mancomunitat, i són per lo tant traspassats a la mateixa, els següents serveis de les Diputacions mancomunades.

Primer. Construcció de carreteres dels actuals plànols provincials, i dels camins veinals dels diferents plànols provincials que vagin a integrar el plan que formuli la Mancomunitat per acord de la mateixa.

Segon. Conservació de carreteres provincials construïdes i que en lo successiu es construïxin. La Mancomunitat s'anirà encarregant de la seva conservació a mida que s'extingueixin els contractes que regeixin al constituir-se la Mancomunitat, a partir de la data que els organismes corresponents de la mancomunitat senyalin.

Tercer. Conservació dels camins veinals construïts i que en lo successiu construïxin les Diputacions i la conservació dels quals corri a càrrec de les mateixes.

Quart. Hospitalització dels dementes pobres, respectant els contractes existents, i indemnitzant els ingressos creats en el cas de que'ls lesionés una nova organització d'aquest servei.

Quint. També correspondrà a la Mancomunitat els dret i ventatges que la legislació, actualment o en lo successiu, atribueixi a les Diputacions, en lo referent a la concessió, construcció i explotació de ferrocarrils.

Sisé Els serveis que amb posterioritat a la constitució de la Mancomunitat acordin traspasar an aquesta una o més Diputacions i sien acceptats per la Junta general de la

mateixa. Aquests acords de la Junta com tots els que impliquin modificació del present Estatut, han de ser ratificats per les Diputacions.

Article III. La Mancomunitat nodrirà el seu presupost d'ingressos amb els recursos i arbitris que autoritza el Reial decret de 18 Desembre de 1913, i d'un modo especial amb els següents:

Primer. Donatius que les Diputacions mancomunades votaran anyalment amb destí a la Mancomunitat.

Segon. Consignació dels pressupostos provincials afectes a serveis i funcions que les Diputacions hagin traspassat a la Mancomunitat.

Tercer. El tant per cent sobre les quotes que'ls municipis paguin al Tresor per consums y contribucions directes, que les Diputacions mancomunades no tinguin necessitat d'imposar o utilitzar per a cubrir les atencions dels seus pressupostos, podrà cobrar-lo directament la Mancomunitat utilitzant els mateixos recursos legals de que disposen les Diputacions.

Article quart. La Mancomunitat estarà representada pel president i governada per una Junta o Assamblea deliberant i un Consell permanent.

Formaran part de l'Assamblea tots els diputats provincials de les províncies mancomunades qualsevol que sigui el càrrec que dintre de la respectiva Diputació desempenyin

Presidirà l'Assamblea de Mancomunitat el diputat que la mateixa hagi designat al constituir-se. El president de l'Assamblea ho serà aiximateix del Consell permanent. El president tindrà totes les atribucions necessaries per a dirigir els debats, fixar l'ordre dels mateixos i garantir la dignitat i els drets de l'Assamblea i de tots els seus membres. Aiximateix l'Assamblea elegirà 4 vis presidents i 4 diputats secretaris.

Seràn funcions privatives de l'Assamblea l'aprovació dels pressupostos, de les transaccions de crèdit, de les enagenacions de bens immobles, de l'adquisició d'immobles quan no sigui com execució d'obres públiques i d'acords de altra índole de l'Assamblea, dels comptes de liquidació dels pressupostos, dels plans generals d'obres públiques, aixís com la creació i supressió d'establiments de beneficència i ensenyança.

L'Assamblea se reunirà dues vegades al any, en el mes de maig i en el mes de novembre. Les sessions se celebraran en dies successius no festius, a l'hora i en el lloc previament senyalats en la convocatoria, qualsevol que sigui el nombre de diputats assistents.

S'abonarà als diputats els gastos de viatge que hagin de fer per assistir a les sessions de l'Assamblea.

En qualsevol altre temps l'Assamblea podrà reunir-se en sessió extraordinaria, per acord del Consell o a petició de la tercera part dels diputats. Haurà de convocar el Consell amb quinze dies almenys d'anticipació. Podrà pendre acords qualsevol que sigui el nombre d'assistents i no podrà tractar més que dels objectes de caràcter extraordinari que constin concretament expressats en la convocatoria.

El Consell permanent estarà format pel president elegit per l'Assamblea al constituir-se i per vuit vocals designats per l'Assamblea en votació en la qual, cada diputat podrà votar cinc noms, resultant elegit, en primer terme, el diputat de cada província

que hagi obtingut major nombre de vots en relació amb els altres diputats que hagin obtingut major votació.

Al constituir-se per primera vegada el Consell se consideraran elegits els dos diputats de cada província que hagin obtingut major nombre de vots.

Correspondrà al Consell permanent fer cumplir els acords presos per l'Assamblea dintre de la seva competència; regir, ordenar i vigilar l'aplicació dels pressupostos; dirigir i reglamentar l'execució i funcionament de tots els serveis de la Mancomunitat; formar els projectes de pressupostos ordinaris o extraordinaris, els plans generals d'obres i tots els demés projectes d'acord sobre els quals hagi de deliberar l'Assamblea; formular el Reglament que ha de regir son funcionament i el de les oficines i serveis a les seves ordres; el Consell podrà adjuntar-se temporalment, sigui per a posar-les al davant dels principals grupus de serveis, sigui per a constituir Juntes i comissions assessores, les persones de senyalada competència per a les funcions de que's tracti, siguin o nó membres de l'Assamblea.

Quan hi hagi dues o més vacants es reunirà Assamblea extraordinaria per a proveir-les.

Els acords del Consell són executius. El president i els elegits per a formar part del Consell ho seran per quatre anys, cessant abans d'aquest terme si al acabar el mandat de diputat provincial no han sigut reelegits en la renovació biennal corresponent. Aquests càrrecs seran retribuïts.

El president, apart de les funcions i drets que com a membre del Consell li corresponen, tindrà la representació del Consell i de l'Assamblea, i, per lo tant, de la Mancomunitat en tots els actes i contractes: comunicarà i executarà els acords del Consell; exerci-

rà l'ordenació de pagaments, i convocarà i presidirà les sessions del Consell i de l'Assamblea.

Article quint. Per a separar-se de la Mancomunitat una província serà precis que ho acordi la Diputació corresponent en dues sessions extraordinaries convocades amb aquest exclusiu objecte, amb un interval d'un any d'una a l'altra, i celebrada la segona després d'una renovació biennal de les Diputacions. Aquest acord deurà ser aprovat pel Consell de ministres mentres la Mancomunitat sols regeixi serveis de les Diputacions; quan regeixi serveis delegats per l'Estat serà necessaria l'aprovació de les Corts.

La província que se separi quedarà, no obstant, obligada a contribuir fins a la seva amortització al servei d'interessos i amortització dels emprèstits i demés deutes existents a l'efectuar-se la separació i en la proporció mateixa amb que contribuïa a nodrir el presupost de la Mancomunitat durant l'últim any en que hagi format part d'ella; conservant la Mancomunitat, fins que aquesta condició quedi totalment cumplida, les mateixes facultats per a fer efectiva aquesta obligació que tindria si l'esmentada província continués formant part de la Mancomunitat.

Disposició transitoria

A fi de que al constituir-se la Mancomunitat disposi ja d'una quantitat per atendre als primers gastos del seu funcionament a base de la qual pugui formar son primer presupost, les Diputacions mancomunades votaran dintre els quinze dies següents a l'aprovació d'aquest Estatut un donatiu proporcionat als medis de que cada Diputació disposi.

Al número vinent ens ocuparem de les esmenes.

El meu cant

Volia escriure'l una mica pompós i tot per a que no manqués d'entonació; però us confesso que no n'he sapigut. Totes les veus patriòtiques se'm tornaven dolçors epitalàmiques, car davant l'unitat espiritual de Catalunya reconeguda única, no em deixa l'obsessió nupcial.

Jo no sé quina cara hi haurien feta molts a un cant de noces per comentari de ço que en llur migradesa creuen una petita ventatja administrativa.

Cara de riure, segurament, perquè el millor camí de l'incomprensió és la rialla. Siguí com vulgui, poruc de mí, no he gosat dir aquest cant i em quedo amb el gaudi de saber aquesta adorada terra de Catalunya redimida de patriòtiques literatures de agressió, tranquila i ben dotada com una pubilla, amb el seny clar per governar i amb aquella saviesa de totes les nostres dònes que amb poques paraules saben estimar, i són una mica aspres en el seny i en la comanda.

Aquesta núvia, vui dir aquesta Catalunya, és la nostra i crec que aixís l'estimava aquell hereu que fou el Rei Jaume, si aixís avui

éll s'hi troba a tot pler reposant-hi com si per primera vegada s'hagués colgat al llit amb l'estimada.

Vulga's no vulga's, ja us he dit l'argument del meu cant. Ara vosaltres feu-vos-ne la representació que vulgueu i si a la fi us plau i com a l'acabament de les comedies crideu l'autor i voleu que parli, jo us diré com l'autor a l'hora de les ovacions:

—Visca Catalunya!

Després se farà el silenci, que és com si diguessim el treball. I jo juraria que en aquest silenci de després hi hauria tanta grandesa com en el *Forum* de Roma qui en la seua desolació mateixa pot dir avui amb el poeta: què hi fa que hagi emmudit si tot el que en el món és civil, i august i gran, és romà encara?

No us sembla que després de l'entusiasme, els nostres silencis haurien d'ésser així?

J. M. LOPEZ-PICO

El millor Cafè és el torrefacte de **La estrella**.—Carme (Davant de Betlem).

AUBA DE GLORIA

Al amic PRAT DE LA RIBA

Com una música llunyana
que a poc a poc se va acostant,
tímidament la llum demana
pàs a la nit que té al davant.

I el cel recobra transparència,
prèn tons de púdiques blavors,
i lentament, feta cadència,
la llum canvia els seus colors.

Del sol la testa vermellova
per l'horitzó surt rutilant
i en ascensió misteriosa
apar un forn d'or flamejant.

La llum, senyora de la terra,
mostra son còs, sempre opulent,
i al assentar-se dalt la serra
canta del fruit l'adveniment.

I és en la llum on rau la vida,
i és d'allavors la vibració
d'aquella veu indefinida
que a tota mare fa emoció.

Jo l'he sentida avui ben clara
aqueixa veu d'eternitat!
O catalans, la sent encare,
car l'esperit m'ha il·luminat!

Diu:—Hi hà en els blats i en les fagedes
en els jardins i en vostres horts,
i en els vinyats i en les pinedes
tot el braó dels pobles forts.

Aquesta llum que tot ho amara
auba de gloria és pel terror;
pintat ho porten a la cara
les flors del bosc i del verger.

Traspua arreu sava de raça,
i de una raça perennal;
és Deu mateix qui pel món passa
com en viatge triomfal.—

O mes amigues, les pomeres!
O mos amics, els cirerers!
Vostres enceses cabelleres
són de la gloria els bells dossers.

Per Catalunya, la formosa,
aquesta aubada ha pervingut;
mai com avui tant gloriosa:
és son moment de plenitud.

Fruir deixeu-me la dolcesa
d'aquest moment solemniat.
Emanacions de reialesa
entonen l'himne matinal.

Per Catalunya, la regina,
và també el cant dels meus amors;
com una bolva diamantina
vull ésser dins llurs resplendors.

Auba de gloria esplendorosa,
d'exultació i de fortitut,
tota la neu dels cims has fosa,
totes les sangs has remogut.

I Catalunya, revestida
de ta llum clara, ha extès les mans
i s'hi ha trobat la més florida
branca de llor pels catalans.

Al obirar tal meravella
fins els estels s'han estremit,
fins ha plorat l'auba novella,
fins el llorer s'ha engelosit.

Mes Catalunya ben serena
als seus bons fills ha coronat
i al rebre tots tant bella ofrena
estreta havem la germandat.

Germans units sentim la vida
amb una excelsa aspiració;
no viu l'arrel que està encongida,
no és llum la llum de la presó.

Avui sentim amb l'abraçada
de dolça i forta germandat
que és precursora aquesta aubada
de l'enyorada llibertat.

CLAUDI OMAR I BARRERA

Tindrè molt gust, en aquesta i altres conferències, en explicar la tasca realitzada en la Diputació Provincial.

Governa la Diputació una majoria molt heterogènea, formada per regionalistes, tradicionalistes, conservadors (datistes i mauristes) i liberals.

Com la minoria del nostre partit és petita, hem sigut exclosos dels càrrecs que signifiquen honors i preeminències; però se'ns ha regonegut el dret de col·laborar i intervenir en les tasques principals.

Crec que'ls polítics no hem nascut per a la vida contemplativa, sinó per a la vida activa. Es política suïcida limitar-se a votar en blanc, protestar, abstenir-se i retirar-se. Crec que'ls electors al donar-nos els vots, tenen dret a que portem els nostres desitjos i els nostres ideals, en la mida que sigui factible, al sí de les Corporacions públiques. En aquest criteri, d'acció positiva, hem inspirat la nostra conducta, seguint les mateixes orientacions dels nostres predecessors en la Diputació Provincial; pessimistes en la crítica, optimistes en l'acció.

Antecedents

Entrant en materia, explica el senyor Bastardas els antecedents de la Mancomunitat, fins a obtenir-se l'acord unànim de les quatre Diputacions, concretat en les bases de 1911; en qual redacció intervingueren el senyor Roig i Armengol i altres diputats de l'Esquerra Catalana.

Vàrem consignar en aquell projecte que'l govern de la Mancomunitat, seria exercit per una Assamblea deliberant i un Consell permanent; organització democràtica, modificada en el projecte de llei d'En Barroso, però acceptada pel Congrés en la llei que va votar-se al juliol de 1912.

El R. D. de 18 Desembre de 1913 ens ha permès constituir la Mancomunitat Catalana, però sense més funcions ni atribucions, de moment, que les que ja tenen les Diputacions. Es ben migrada cosa; però cal regonèixer que sense l'intervenció del parlament no podia fer-se res més.

No és aquesta la Mancomunitat que desitgem els catalans ni lo que se'ns ha promès. Volem descongestionar l'Estat espanyol i exercir dins de casa nostra una serie de funcions i de serveis d'instrucció, beneficència, higiene, comunicacions, obres públiques, etc., monopolitzades pel centralisme. Aquest màxim d'autonomia administrativa, tampoc resoldria el problema nacionalista de Catalunya, que no té més solució que l'autonomia política; però seria realment un punt de partida i fins un bon camí per arribar a conquerirla.

No ens podem donar per satisfets pel R. D. d'En Sánchez Guerra, però tampoc hem de fer el jòc dels que hipòcritament el combaten.

Tal succeeix amb els anomenats radicals. En l'ordre doctrinal i teòric són molt au-

De la Premsa

Una conferència del senyor Bastardas sobre la Mancomunitat Catalana

En l'Ateneu de l'U. F. N. R. «Fivaller», donà la seva anunciada conferència. el diputat provincial, don Albert Bastardas, el dia 19.

Comença dient el senyor Bastardas que és obligació del qui exerceix un càrrec d'

elecció popular estar en constant relació amb els seus electors. Per ésser veritable representant del poble no basten els sufragis del dia de les eleccions; és precís que mentres duri el manament rebut subsisteixi la confiança entre'l representant i els representats.

nomistes, més que ningú; però quan de la raó pura han de baixar a la raó pràctica, el seu platònic autonomisme no apareix en lloc.

No senten ni volen l'autonomia de Catalunya. Diuen que rebutgen el R. D. de la Mancomunitat per deficient, per ésser poca cosa. Si fossin sincers, dirien que temen que pugui arribar a ésser massa.

Redacció de l'Estatut

El R. D. plè de rezels i desconfiances, fins al punt de atrevir-se a dir que estaràn en mans del govern la vida i el funcionament de la Mancomunitat (centralisme i cessarisme pur), conté una cosa bona: regoneix a la Mancomunitat el dret a formular la seva llei fonamental, la constitució administrativa, l'Estatut; dret de que no disfruten ni els Ajuntaments ni les Diputacions Provincials, que tenen imposada per la Llei la seva interior organització.

Això implica a més una altra innovació; la varietat en contraposició a l'uniformitat pròpia del centralisme. Cada Mancomunitat se donarà la seva constitució segons els seus ideals i necessitats; i així l'Estatut de Catalunya serà diferent del que puguin aprovar Castella, Galicia, Andalusia, etc.

Una nombrosa comissió de diputats de les quatre províncies catalanes, en la qual eren representats tots els partits (menys el radical, que va negar-s'hi) va formular el projecte d'Estatut aprovat per l'Assamblea.

En el sí de dita comissió varen plantejar-se les principals qüestions, i foren resoltes amb esperit de patriòtica transacció, havent aconseguit els diputats de la U. F. N. R., que no es falsegés aquell criteri democràtic en que s'inspiraren les bases de 1911.

El senyor Bastardas llegeix i comenta l'Estatut aprovat, que en sa redacció difereix un poc del projecte que va publicar la premsa. La part més interessant, la de més interès polític, són els articles referents al Govern de la Mancomunitat i als recursos econòmics, que'l senyor Bastardas comenta serenament, des d'un punt de vista objectiu, fugint de personalismes.

Govern de la Mancomunitat

La Mancomunitat estarà representada pel president i governada per una Junta d'Assamblea deliberant i un Consell permanent.

Formaràn part de l'Assamblea tots els diputats provincials, qualsevol que sigui el càrrec que dintre de la respectiva Diputació desempeñin. Se consigna aquesta aclaració per a que no siguin exclosos, com preten-gueren els moneristes en el Senat, els diputats que constitueixen les Comissions Provincials.

L'Assamblea és sobirana; i seràn funcions privatives, és a dir, «que no podrà delegar en cap càs», l'aprovació dels pressupostos, de's emprèstits, de les transferències

de crèdits, de les adquisicions i enagenacions de béns immobles, dels comptes de liquidació dels pressupostos, dels plànols generals d'obres públiques; així com la creació i supressió d'establiments de beneficència i d'instrucció.

L'Assamblea se reunirà necessàriament dugues vegades l'any (dins dels mesos de maig i de novembre); i podrà reunir-se, en qualsevol altre temps, en sessió extraordinària, per acord del Consell, i a petició de la tercera part dels diputats.

L'Assamblea elegirà el seu president, que ho serà també del Consell. Això donarà a la presidència més força i prestigi, però també major responsabilitat davant de l'Assamblea, a la qui tindrà el Consell que rendir compte dels seus actes.

L'esperit polític i l'esperit provincià

Al tractar-se de la composició del Consell permanent, que serà, en lo administratiu, el Ministeri de Catalunya, si l'Estat ens concedeix les delegacions demanades, varen sorgir dos criteris, que obeeixen a dos esperits diferents, l'esperit polític i l'esperit provincià.

Des del punt de vista polític, sobre tot pels partits d'esquerra, interessa que la Mancomunitat no pugui ésser monopolitzada per un partit, o diguem-ho clar, per una coalició de dretes.

En canvi, l'esperit provincià tractava de evitar que dins el govern de la Mancomunitat tinguessim la hegemonia els diputats barcelonins.

Un xic difícil ha estat conciliar els dos criteris. Per nosaltres és molt superior l'esperit polític, que té caràcter permanent, que no els rezels provincials, purament transitoris, que's fondran davant la realitat.

Per això, quan se'ns proposava, com a fórmula conciliadora, que el primer Consell de la Mancomunitat l'integressin solament els quatre presidents de les Diputacions, varem refusar aquesta solució, que de fet equivalia a sostreure a l'Assamblea la lliure elecció del Consell, i hauria donat l'idea de que constituïem una confederació de províncies, amb un govern semblant a una gerència d'interessos materials però no pas un organisme fort i robust, su-

perior a les artificials províncies, encarnació de l'unitat espiritual de Catalunya.

Varem tornar a la fórmula de 1911. El Consell (ademés del president) l'integraràn 8 diputats, poguent cada diputat votar-ne 5, i reservant, per consegüent 3 llocs a les minoríes.

Quan hi hagi dues o més vacants en el Consell, tindrà que reunir-se l'Assamblea extraordinària per a proveir-les; i seguint el mateix criteri, se reservaràn 1 o 2 llocs a les minoríes.

L'actual divisió de Catalunya, per artificial que sigui, ha creat durant 80 anys interessos respectables, i també, desgraciadament, rezels i prejudicis que sols els fets lograràn desvanèixer. Davant d'això s'ha desistit de la Diputació única, que era la forma més lògica de reconstituir la personalitat catalana i s'ha tingut d'adoptar la Mancomunitat.

Lo més liberal, democràtic i fins patriòtic, seria que l'Assamblea, en la forma dita, elegís els 8 vocals del Consell, entre'ls diputats més aptes o que més li agradessin, fent absoluta abstracció de la província a que pertanyin i considerant-los a tots com a diputats de Catalunya.

Davant d'aquest criteri es presentà la fórmula provinciana: «elecció de dos diputats per cada Diputació Provincial»; apoiant-se en l'igualtat de dret de cada província, prescindint de que mentres Barcelona té 36 diputats (i legalment hauria de tenir-ne 8 més per la capital), les altres províncies en tenen 20 cada una.

En front d'aquests dos criteris antagònics, sorgiren les següents fórmules intermitges i conciliadores:

—Dels 8 vocals del Consell, 4 elegits lliurement per l'Assamblea, i els altres 4, un per cada província.

—Tots 8 elegits per l'Assamblea, quedant nomenats els dos de cada província que tinguin més vots.

—Tots votats per l'Assamblea, resultant elegit, en primer terme, el diputat de cada província que hagi reunit major nombre de vots en relació amb els altres diputats de la mateixa província i després, indistintament el diputat o els diputats que hagin aconseguit major votació.

AGUA MINERO : MEDICINAL
NATURAL : PURGANTE

RUBINAT-LLORACH

Recomendada por las Academias de Medicina de París y Barcelona, etc., etc.   Diplomas y medallas de Oro

PURGANTE SIN RIVAL EN EL MUNDO

Combate eficazmente la constipación pertinaz del vientre, infartos crónicos del hígado y bazo, obstrucciones viscerales, desórdenes funcionales del estómago e intestinos, calenturas, depósitos biliosos, calenturas tifoideas, congestiones cerebrales, afecciones herpéticas, fiebre amarilla, escrófulas, obesidad (gordura); NO EXIGE REGIMEN NINGUNO.— Como garantía de legitimidad, exigir siempre en cada frasco la firma y rúbrica del Dr. Llorach, con el esudo e. car-nado y etiqueta amarilla. Desconfiar de imitaciones y substituciones.

VÉNDESE EN FARMACIAS, DROGUERÍAS Y DEPÓSITOS DE AGUAS MINERALES

Administración: Calle Cortes, 648 - BARCELONA

Nadie debe estar en su casa sin una botella de agua RUBINAT-LLORACH

Aquesta última solució és l'acceptada en l'Estatut; però, per ço que respecta a la primera constitució del Consell, regirà l'anterior, o sigui, se consideraran elegits els dos diputats de cada província que hagin obtingut més vots; sempre amb la limitació del nombre de vocals a qui podrà votar-se, per a respectar la representació de la minoria.

Els diputats barcelonins, que no participem d'aquest esperit provincià, vàrem ésser els primers en defensar aquesta transacció davant dels temors i rezels de estimats companys d'altres províncies. S'imposava además una concòrdia, perquè l'Estatut de la Mancomunitat, després de aprovar-se per l'Assamblea, havia d'aprovar-se (com ho ha sigut) per les quatre Diputacions Provincials; i es corria el perill de que un criteri que fos petita minoria en l'Assamblea, resultés majoria en alguna Diputació.

Càrrecs retribuïts

Un altre principi democràtic, incorporat a l'Estatut, i no aplicat encara a Espanya, és que els càrrecs de president i vocals del Consell seran retribuïts.

Els partits populars (republicans i socialistes) tindrien de propagar aquest principi, extès avui per tot el món.

Retribuïts deurien ésser els càrrecs de diputats a Corts, Alcaldes i regidors dels grans Municipis. L'administració i la moralitat públiques hi sortirien guanyant; podrien escullir-se per a tots els càrrecs obrers manuals o intel·lectuals, homes de gran talent i de modesta posició; s'evitarien vergonyoses prevaricacions; i, en general tindrien els electors dret a ésser més exigents amb els que desempenyen càrrecs públics i més inflexibles amb els malfactors i dilapidadors del comú.

Ingressos de la Mancomunitat

Fins a tant que tingui delegacions de l'Estat i les compensacions equivalents als

serveis transferits, la Mancomunitat tindrà que nodrir principalment el seu pressupost d'ingressos amb un tant per cent del contingent amb que contenen les Diputacions provincials. De moment, i per aquest any, les Diputacions mancomunades votaran un donatiu proporcionat als seus medis.

En realitat, més de les dugues terceres parts del pessupost de la Mancomunitat, tindrà de pagar-les la Diputació de Barcelona, lo qual significa que més de la meitat sortirà de lo que per contingent provincial paga la capital.

A primera vista, aquest sacrifici de Barcelona sembla excessiu; examinat amb deteniment és just i serà útil.

La justícia exigeix: contribució segons la riquesa, distribució segons les necessitats. Si la província de Barcelona és la més rica, deu ajudar a les províncies germanes.

Per altra part, la riquesa de Barcelona és obra de tots els catalans. Es nostra aimada ciutat un centre natural; una constant immigració de tots els indrets de Catalunya ha renovat sa vitalitat i ha fet créixer extraordinàriament la població. Just és que si Barcelona ha canalitzat i aprofitat tot l'esforç agrícola, industrial i mercantil de Catalunya, destini una part de la seva riquesa a l'engrandiment i prosperitat de tot Catalunya.

Aquest sacrifici serà además reproductiu, i per consegüent, útil.

Posem un exemple. No tenim ponts a les carreteres de relació internacional, com són les de Barcelona a França i de Barcelona a Puigcerdà, ni en moltes altres de grandíssima importància, com les de Barcelona a Lleida i Barcelona a Tortosa. Les obres que's facin en aquestes carreteres, encara que enclavades en altres províncies, qui dubtarà de que afavoriran a Barcelona? I el mateix pot dirse del ferrocarrils que's construeixin, de la comunicació telefònica que s'extengui per tot Catalunya, etc.

En canvi, si a Barcelona s'estableix, per exemple, una «Escola de Veterinaria», és

evident que serà profitosa als catalans de les altres províncies, car els ha d'ésser més fàcil estudiar aquí, que no anar a Saragoça o a Madrid.

No ens faci por gastar, mentre es gastí bé.

Es precis, no obstant, per a atendre als nous gastos de la Mancomunitat, que la Diputació de Barcelona faci un estudi serè del seu pressupost provincial, reforci els ingressos i espurgui els gastos, que no tenen avui raó d'ésser, com per exemple, els 75,000 duros que importa el Còs de Moços d'Esquadra, organisme suprimit fa molts anys en les demés províncies catalanes.

La vigilància pública és funció de l'Estat; i cal regonèixer que des de 1909 tenim a Barcelona un nombre important de policia de vigilància i seguretat, i sobre tot de guarda civil, fins al punt de que falten allotjaments adequats. Distribuïdes part de aquestes forces per tota la província, se podria disoldre el Còs de Moços d'Esquadra; amb tant més motiu quan existeixen també els somatents, que vetllen per la pau i seguretat.

Resum

El R. D. autoritzant les Mancomunitats, determina que l'Estatut aprovat, ha de sotmetre's a l'aprovació del Govern, «que haurà de examinarlo minuciosament y detenidamente hasta estar seguro de que no hay en él nada que directa ni indirectamente contradiga la legalidad constitucional y administrativa del Reino». L'Estatut de la Mancomunitat Catalana és una obra tant seriosa i prudent, que no creiem que'l Govern gosi entrabancar-la; mes, pel que pugui ésser, convé que estiguem alerta.

Autoritzat pel Govern l'Estatut, quedarà definitivament constituïda la Mancomunitat Catalana. Catalunya, conscient de la seva unitat, tindrà un organisme que integrament la representi; mes no pot acontentar-se com el Narcís de la mitologia, en contemplar la seva personalitat. Catalunya té fam d'acció, de progrés, de cultura, de civilització in-

Editorial Ibèrica, Passeig de Gracia, 62-BARCELONA

Obres completes

de l'Il·lm. Sr. Dr.

D. Josep Torras i Bages

Bisbe de Vich

Vuit grans volums de 400 a 500 planes cada un, amb paper luxós i refinadíssima impressió

Preu de l'obra:	Per subscripció, pagament a la bestreta		Acabat el temps de la subscripció l'obra valdrà	
	Rústega	Ptes.	Rústega	Ptes.
	Tela	45	Tela	55

tensa. Necessita les més amplies delegacions de l'Estat, per a convertir tots els serveis i funcions públiques en substància pròpia, en la que'ls republicans tenim que infiltrar l'esperit modern i tots els ideals de renovació i d'avenç que bateguen en la democràcia catalana.

Catalunya no ha mort! exclamà fa 25 anys la veu genial d'En Guimerà. Tant de bon puguem dir dintre pocs anys, que Catalunya és més viva, més rica i més plena que mai. La Mancomunitat és una petita realitat, però també una gran esperança.

(De *El Poble Català*).

Obres de Josep Carner

Llibre dels Poetes	8 pessetes
Primer llibre de sonets	5 »
Segon llibre de sonets	4 »
Els Fruits Saborosos	1 »
La Malvestat d'Oriana	2 »
Les Monjoies	5 »
L'Idili dels Nyanyos	0'75 ets

Se troben de venda a la Casa Lluís Gili, Editor i llibrer, Claris, 82, i a nostra Administració.

Esto, en cuanto al sujeto — valga la frase — que anhela el concierto de provincias y las reivindicaciones de la autonomía regional porque, respecto a nuestros Gobiernos liberales, desgraciadamente tenemos muy sabido, que es peculiar suyo el unitarismo, la centralización y el cacicato y, en consecuencia, que no han de otorgar en firme derechos y hacienda, sin lo cual es puro pasatiempo decretar sobre Mancomunidades. Conocedores de nuestros defectos, sabrán promover querellas y conflictos siempre que les sea conveniente por razones de Estado, afianzarse en el Poder. Así, tengo para mí que una semana trágica, o una revolución cómica por pendencias de administración — conjurables desde las alturas por los politicistas — pondrá en manos del Poder Ejecutivo la revocación de la Mancomunidad, dando al traste por las vías legales, en un momento dado, a los esfuerzos e intereses consagrados a la vital reforma.

¿Pero cree Vd. que será estéril la constante labor que se ha hecho a favor de ella?

En ningún caso la creo infructuosa, porque tanto anhelo y tales ensayos, aún siendo desmedrados, estimulan siempre el amor patrio, preparan la disciplina y la educación política y, en suma, vigorizan el espíritu público, lo cual vale mucho más en la vida del Derecho, que las leyes y artefactos de administración que no tocan al corazón del pueblo.

La magna asamblea de las Mancomunidades en el histórico Palacio que fué de la Generalidad, y el banquete a la representación catalana en el suntuoso salón del Consejo de Ciento, al tiempo que la multitud dedicaba sublime manifestación a sus representantes con delirante entusiasmo invadiendo la plaza de San Jaime y las calles afluentes, revelaron con intensidad indecible el sentimiento redivivo del alma catalana. Presente a estos actos de solidaridad, experimenté viva efusión, y en ciertos momentos tristeza, a la que sucedió consoladora complacencia ante los prodigiosos avances que ostenta Barcelona por el poder de su trabajo y previsión.... y dije para mí: ¡Qué grande sería Cataluña moderna si recobrara la unidad moral y orgánica que tuvo en lo antiguo!

Por lo visto, aunque Vd. reside aquí, tiene el corazón puesto en nuestra Tierra.

Paréceme que vivo en ella, pues con ella estoy en íntimo contacto por sangre e idea-

Interview amb el Sr. D. Manuel Bofarull sobre la Mancomunitat

¿Su propósito es conocer mi opinión acerca las Mancomunidades consideradas en sí mismas o relativamente al R. D.?

En este último aspecto.

Pues he de significar a Vd. que el contenido del Real Decreto es notoriamente receloso y mezquino; pero es más, creo aún siendo tan pobre de espíritu (dejo a salvo la riqueza de forma) ha sido dado más bien como resorte político en las funestas luchas por el Poder, que como medida de justicia y utilidad pública, tomada por propia inspiración.

Cataluña, supuesta la crisis permanente que sufre el Derecho nacional en nuestros sistemas de Gobierno, ha promovido y aceptó hábilmente la decisión del actual Gabinete para poner término a los sistemáticos aplazamientos de las reformas descentralizadoras. Es sabido que el Decreto otorga a las Diputaciones Provinciales, al modo que la vigente Ley Municipal concede a los Ayuntamientos, la facultad de mancomunarse, pero revocable, es decir, que no les reconoce el derecho natural de asociarse como inherente a su personalidad, sino que se lo confiere como merced, y con tales restricciones y miramientos, que se ha puesto en duda la conveniencia de su aceptación. Con todo, el R. D. ha sido bien recibido

en cuanto reconoce una imperiosa tendencia regional a la que no se debe por más tiempo contrariar.

¿Cree Vd. que tendrán éxito las Mancomunidades?

Paréceme dudoso en tanto no se mejore el estado social de nuestros días, y por ende creo que el resultado será efímero bajo un régimen político de suyo falaz, despótico, absorbente y corruptor; quiere decir, que es un problema muy complejo, cuya solución depende en primer término del elevado sentido práctico y firmeza con que se muevan y coordinen las fuerzas que contienden amorosamente por la causa del regionalismo patrio. Aún en nuestra Tierra, — donde el espíritu regional se desenvuelve vigoroso — puede fracasar el ensayo legal de la Mancomunidad, si el pueblo no se mantiene fuerte en el dominio de sí mismo para administrar la cosa pública en paz y en unidad moral; y, para ello, no basta el sentimiento de patria, aún siendo éste un gran fundente y factor de cohesión social, precisa, para que el movimiento sea fecundo, que esté garantida la acción colectiva por elevados ideales de justicia y conveniencia pública, únicos por cuya virtud se aunan inteligencias y voluntades subordinando el egoísmo al interés común.

— EMPRESA DE POMPES FÚNEBRES —

LA EGIPCIA

SOCIETAT ANÒNIMA

La més important d'Espanya-20 sucursals amb telèfon-Central; Pelayo, 44, telèf. 1,113 ♦ Economia. Veritat en els preus

Important: La Egipcia es la única funeraria que posseeix Cambra de Desinfecció, no servint cap artefacte que no sia previament desinfectat.— NOTA: Acurat i ràpid servei tant a la Capital com a fóra.

lidad. En las luchas del regionalismo me he sentido cada vez más catalán, bien que admiro muchas cosas castellanas dignas de imitación.

Durante los 30 años que llevo en esta ciudad (ausente de Barcelona por lo deprimido del clima) he observado que no obstante los odios y antagonismos que maliciosamente encienden entre las regiones los maniacos del uniformismo, vá retrocediendo el exclusivismo rutinario y se abre paso calladamente y al detalle la influencia regional en la industria, en las artes y aún el Derecho en lo que tienen de adaptable a este pueblo.

Entraré en algún detalle pequeño, pero muy significativo: La paleta y además el martillo de zapatería o de carpintero que usaba el albañil madrileño, son reemplazados por las típicas paleta y maceta catalanas; en los edificios modernos se adopta, sin excepción, nuestra escalera de bóveda, de cascajo en la construcción de las casas, y queda para los barrios pobres el enjaulado, pues ésta se hace por lo general sólida y de gran coste a la catalana, según se dice en Madrid. La valentía, variedad y buen gusto de nuestra arquitectura, empuja a la académica y a la francesa, antes muy dominantes. La oratoria, al despojarse de su ropaje, ampuloso, es más sencilla, transparente y clara, tiene mayor atractivo por sustanciosa; es, en fin, más persuasiva, verdadera oratoria, como dijera nuestro inmortal maestro de estética Milá y Fontanals. La Prensa de oposición no asalariada, aboga cada vez más por el regionalismo. En el régimen económico de la familia, ha penetrado el derecho consuetudinario de Cataluña, al punto que los desposados estipulan la constitución dotal, el usufructo mutuo y la separación de bienes siempre que se les hace presente que una Sociedad sin libros de contabilidad, y en la que se opera confusión de bienes, es ocasionada a quebranto en cuanto se discuta la liquidación social por fallecimiento de uno de los consortes. Puedo asegurar a Vd. que las numerosas capitulaciones que he autorizado, están todas ellas basadas en la legislación catalana o en otras de las llamadas forales.

Pero observo, amigo mío, que nos hemos alejado del punto de partida.

No, no; prosiga Vd., que me satisface mucho oír tan interesante digresión.

El proceso sería muy prolijo: así que, volviendo al tema, puedo decirle en resumen que si las Mancomunidades han de tener estabilidad y contribuir a las reivindicaciones de la autarquía local, es forzoso que la recta autonomía comience por el fuero interno individual, para que subordinados los intereses egoístas al procumún, restablecida la disciplina colectiva, alentado el espíritu público y enaltecido el sentido moral del pueblo, florezcan las virtudes cívicas que promuevan la renovación sobre los elementos tradicionales constitutivos de nuestra Patria; y cuente, que sin esta vigorosa transformación interna, no es posible, no, nacionalizar el Estado oficial, pero que ni siquiera es posible encauzarle ni ponerle freno.

¿Pero cree Vd. que podrá subsistir el funesto turno de los dos partidos centralistas?

Dejando aparte su notoria descomposición, baste decir que Cánovas, Silvela y

Maura perdieron la fé conservadora; que en la liberal, no se sabe quién la tuviera de verdad, y que a vuelta de consultar Costa a todos los prohombres de la política española, en la notable información de 1901, puesta la mirada en la antigüedad gloriosa y desembarazándose del régimen africano, según le llama, sienta en conclusión que es de absoluta necesidad el *selfgovernment* aboliendo el uniformismo y la tutela, reclama la derogación de las leyes desamortizadoras para los Consejos, estima indispensable autorizar a los Ayuntamientos para adquirir tierras conforme a la histórica práctica española, con destino a los pequeños cultivadores y braceros del campo, a los menestrales y obreros de la industria, y sigue rindiendo tributo a lo antiguo, afirmando que el contrato del trabajo ha de ser regulado según las tradiciones patrias; y por último, concluye deseando para los españoles una nación digna sucesora de aquella que labraron a fuerza de paciencia y de genio, hace cuatro siglos, Don Fernando de Aragón y Doña Isabel de Castilla, con el Cardenal Cisneros. Pero como no halló Costa modo práctico de realizar tamaña empresa, a la cual ha de preceder la expulsión de los oligarcas que apellida infamantes, se revuelve contra ellos y, alentado por sus ilustres compañeros de información, evoca un dictador, verdadero patriota, con puños de hierro y corazón limpio y generoso.

Con que, por lo expuesto, ya sabe Vd. que las Mancomunidades tendrán que habérselas en un tercer punto con un dictador.

¿Pero cree Vd. que nos salvará un dictador?

Es tal la baja y corrupción, que con dictador y sin él hace falta la resurrección social y política a que alude Costa, parodiando al profeta Ezequiel.

(De *El Correo Catalán*)

Informació

Associació Musical

Aquesta benemèrita Associació ha organitzat quatre concerts (Historia del Lied), dels quals s'ha donat el primer: heusaquí els programes complets, que són interessantsíssims:

21 de Gener.

I

Tú que tens la pena, Caccini. Dona. ton regne és mort (1.ª audició), Carissimi. Fresc

i gentil, Fuig de mí (1.ª audició). Scarlatti. Mes que us costa, senyor tutor, Traetta.— Cant i piano.

II

Sonata en la; ob. 69, Beethoven. Allegro ma non tanto Scherzo. Adagio cantabile.— Allegro vivace.— Piano i violoncel.

III

O amor, queda't amb mí (1.ª audició), J. S. Bach. O gents de Gaza, Oda a Cecilia (1.ª audició), Haendel. Ma estimada, La vida és un somni (1.ª audició), Haydn. Al Criador lloem de l'Univers, Mozart. Cantata (1.ª audició).— Cant i piano.

28 de Gener.

I

A l'aimada llunyana, Beethoven. a) Plau-me dalt de l'altra serra. b) Vers els cingles blavencs. c) Ans qui feu als cims volada d) D'eixos nuvols l'ample estesa. e) El maig ara torna f) Reb eixos cants, aimia. Cant de Suleika (1.ª audició), Mendelshon. Cant del cigne, Rosa de bardiga, Schubert.— Cant i piano.

II

Trío ob. 8 (1.ª audició), Chopin. Allegro con fuoco Scherzo. Adagio sostenuto. Finale.— Piano, violí i violoncel.

III

El desenganyat (1.ª audició), Weber. La mort d'Ofelia (1.ª audició), Berlioz. Vida amorosa d'una dona, Balthasar (1.ª audició), Schumann.— Cant i piano.

4 de Febrer.

I

La meva joia, L'anellet (1.ª audició), Chopin. La mort del rossinyol. Mignon (1.ª audició), Liszt. L'àngel (1.ª audició), Wagner. Dins la barca, La mort és una fresca nit, Comiat (1.ª audició), Brahms.— Cant i piano.

II

Sonata ob. 36, Grieg. Allegro agitato. Andante molto tranquillo. Allegro. Piano i violoncel.

III

O dolç sofriment, Tchaikowsky. La Regina del mar, Borodine. Vetlla d'amor, Morena. La filadora, Buxó. Mitja nit (1.ª audició), Manén. L'adeu de les violetes, Nupcial, Lamote de Grignon.— Cant i piano.

13 de Febrer.

I

Aprés un somni, Les roses d'Ispahan, Faure. La mort dels amants (1.ª audició), Debussy. La Professó, Cesar Franck. L'aimada del timbaler (1.ª audició), Saint-Saens.— Cant i piano.

II

Trío ob. 29 (1.ª audició), Vincent d'Indy. Overtura. Divertissement. Chant Elegiaque. Final.— Piano, clarinet i violoncel.

III

Cançó de breçol (1.ª audició), Max Reger. Cant del cigne, Consell inútil (1.ª audició), Grieg. Durant una horeta (1.ª audició), Weingartner. Cançó de breçol (1.ª audició), Max Schillings. O mal cantor, Perquè joiosa estic, Prèga-li o mare (1.ª audició), Wolff. Conec jo set gormans (1.ª audició), Strauss. Cant i piano.

Goma, Ortopedia, Higiene

Cotons, glaces i benes

Braguers i faixes ventrals a mida

TUSELL GERMANS - Barcelona

Fàbriques: —

Goma i cel·luloide.—Font honrada, 3

Apòsits antisséptics.— Vila Vilà, 89

Botigues i magatzems: —

● Ronda de Sant Pere, 12.—Fontanella, 20 ●

Envíem catàlegs a Farmàcies i Drogueries —

AIGUES MINERALS NATURALS

de la

SOCIETAT ANÓNIMA

VICHY CATALÁN

Aigues hipertermals, de temperatura 60°, alcalines, bicarbonat-sòdiques. Sense rival pel **reumatisme**, la **diabetes** i les afeccions del **estómac**, **fetge**, **melsa**. Aquestes aigues, de reputació universal, no mes es venen embotellades i les botelles duen tots els distintius ab el nom de la **Societat Anònima Vichy Catalán**. Cridem la atenció dels consumidors, i molt particularment dels malalts, per tal que no es deixin sorprendre admitint com idèntiques a les nostres aigues d'altres **artificials** que s'ofereixen en aquest mercat amb noms de **fonts imaginaries** que no mes son marques de fàbrica i **no fonts de origen**.

DE VENTA A TOTES PARTS

Administració: **RAMBLA de les FLORS-18-ent.º**

**VIUDA DE
JOSEP RIBAS**

**MOBILIARIS DE LUXE
EN ESTILS CLÁSSICS I MODERNS**

INTERIORS COMPLETS

SECCIÓ COMERCIAL

MOBILIARIS

EXTRAORDINARIAMENT BARATOS

METAL-LISTERIA * LÁMPARAS

OBJECTES D'ART

PARQUETS PLEGABLES (PATENTATS)

Despatx: **Plaça de Catalunya, 7**

Magatzems i Obradors: **Consell de Cent, núm. 327**

LA HISPANO SUIÇA
Fàbrica de Automòbils Espanyola

Obradors a Barcelona:
Carretera de Ribas, 279
(SAGRERA)
Telèfon 8.250

Telegrames i Telefonemes
Automòbils - **BARCELONA**

Sucursal a França:
Levallois Perret
(PARIS)

Chassis de turisme de 12/15, 15/20, 30/40 y 45 HP. Els mes ràpits i els mes econòmics de essència neumàtics.

Chassis per ómnibus i camions, 15/20 y 30/40 HP. Pera transport de passatgers, servei de col·legis i d'hotels i ambulancies sanitaris.

Per transports de 1 1/2, i de 3 tonelades i servei de correus.

Grupes marins, de 6, 15 i 30 HP.

Per canots de recreu, transports de passatgers, serveis de pràctics de ports salvament de naufragis i auxiliars de barco de pesca.

Lámpara "KRANZ"

LLUM BLANCA COM LA DEL SOL

VERITABLEMENT INSENSIBLE A LES SOTRAGADES
LLUM CONCENTRADA SOBRE L'OBJECTE, SENSE QUE
SE'N PERDI UN SOL RAIG

FORMA ELEGANT : TAMANY REDUIT

CLAVELL GERMANS
Barcelona—Rambla de les Flors, 16 (Dipòsit)
Mataró—Biada, 5 (Fàbrica)

COMPANÍA "UNIC", S. A.
—Corts Catalanes, 401—
Barcelona.